

ΣΧΕΔΙΟ ΘΕΣΕΩΝ 12/1/2024

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Ο ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία είναι μπροστά στις ιστορικές ανάγκες και στις ιστορικές του ευθύνες. Στόχος μας είναι ένα έκτακτο Συνέδριο ανασυγκρότησης, ανανέωσης, αναγέννησης. Συνέδριο επανεκκίνησης, εξωστρέφειας και προοπτικής.

Το έκτακτο Συνέδριο του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αποτελεί την αφετηρία για τη νέα εποχή του κόμματος και την οικοδόμηση μίας νέας σχέσης με την κοινωνία. Ένα συνέδριο ανασυγκρότησης, αναστοχασμού και επανεκκίνησης με ανοικτό, ειλικρινή και δημοκρατικό διάλογο. Αλλά, και ένα συνέδριο επιβεβαίωσης και ανάδειξης της ταυτότητας του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ, καθώς και επικαιροποίησης και διαμόρφωσης της νέας στρατηγικής του. Πάνω από όλα, ένα συνέδριο ανοιχτό στην κοινωνία, στα μέλη και τους/τις ψηφοφόρους μας, σε κάθε αριστερό/ή, προοδευτικό/ή, δημοκρατικό/ή πολίτη που θα λειτουργήσει ως μάντλας αντιστοίχισης της πολιτικής ανάγκης με την κοινωνική πλειοψηφία. Μια ανοιχτή διαδικασία με επίκεντρο τις ανάγκες, τις ελπίδες και το μέλλον της κοινωνίας και της χώρας, που θα δίνει προοδευτική διέξοδο, όραμα και προσανατολισμό για μία Ελλάδα με δίκαιη κοινωνία και ισχυρή οικονομία σε ένα βιώσιμο περιβάλλον.

Επιδιώκουμε να ακούσουμε τους/τις πολίτες, τους προβληματισμούς τους και τις προτάσεις τους για όλα όσα τους αφορούν. Για να αναδείξουμε μαζί και να αγωνιστούμε μαζί για το μέλλον της χώρας και της ελληνικής κοινωνίας.

Οι αξίες και οι αρχές μας για Ελευθερία, Ισότητα, Δημοκρατία, Κοινωνική Δικαιοσύνη και Αλληλεγγύη αποτελούν σταθερή μας πυξίδα σε έναν ραγδαία μεταβαλλόμενο κόσμο. Με βάση αυτές δίνουμε απαντήσεις στις νέες κοινωνικές ανάγκες και προκλήσεις για τον κοινωνικό και παραγωγικό μετασχηματισμό προς όφελος της κοινωνικής πλειοψηφίας μπροστά στις νέες σύγχρονες αβεβαιότητες και ανισότητες που δημιουργούν ο πόλεμος, οι υγειονομικές κρίσεις, η κλιματική κρίση και οι ραγδαίες τεχνολογικές/ψηφιακές εξελίξεις.

Ερχόμαστε από μακριά και πηγαίνουμε μακριά. Αναφορά και έμπνευση μας είναι οι μεγάλοι αγώνες και οι παρακαταθήκες του λαού μας για εθνική ανεξαρτησία, δημοκρατία, ισότητα και κοινωνική απελευθέρωση. Από το ΕΑΜ και την Εθνική Αντίσταση, τους δημοκρατικούς και κοινωνικούς αγώνες κατά του μετεμφυλιακού κράτους, τους αγώνες του 114, τον αντιδικτατορικό αγώνα και την εξέγερση του Πολυτεχνείου, το μεταπολιτευτικό ριζοσπαστικό φοιτητικό και κοινωνικό κίνημα, τη δημοκρατική Αλλαγή του 1981, τα κινήματα κατά της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης και για την προάσπιση του δημόσιου πανεπιστημίου και των δημοσίων αγαθών, τις μεγάλες λαϊκές κινητοποιήσεις κατά της λιτότητας των μνημονίων, τις κινητοποιήσεις για την προάσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων, την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης.

Συναντηθήκαμε στον ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία από διαφορετικά ρεύματα και παραδόσεις, αριστεροί και σοσιαλιστές, αγωνιστές και αγωνίστριες από την ριζοσπαστική και την ανανεωτική Αριστερά, από τον Σοσιαλιστικό χώρο και την Κεντροαριστερά, από το οικολογικό και το φεμινιστικό κίνημα, μαζί με δημοκράτες/τισσες προοδευτικούς/ές πολίτες του Κέντρου που υπερασπίζονται τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα. Ενώσαμε τις δυνάμεις μας, αγωνιζόμαστε και οικοδομούμε τη Σύγχρονη Αριστερά, την Αριστερά της εποχής μας.

Υπάρχει άλλος δρόμος, ο δρόμος των πολλών. Η Αριστερά, στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο σε κάθε της εκδοχή, υπήρξε ανέκαθεν δύναμη προοδευτικής αλλαγής. Οι σημερινές μας επιλογές είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με το όραμα για μια κοινωνία με σοσιαλισμό, δημοκρατία, δικαιοσύνη και ελευθερία. Τις μεγάλες δημοκρατικές κατακτήσεις του λαού μας, αλλά και τις διαχρονικές δημοκρατικές και προοδευτικές αξίες, θέλουμε στις νέες συνθήκες να τις υπηρετήσουμε με την ίδια αποφασιστικότητα και με τους πιο πρόσφορους τρόπους. Να

δημιουργήσουμε μια μεγάλη προοδευτική κοινωνική πλειοψηφία με στόχο μια νέα προοδευτική διακυβέρνηση για μία σύγχρονη και δίκαιη κοινωνία.

Όλοι και Όλες μαζί να δημιουργήσουμε μια σύγχρονη προοδευτική παράταξη, που θα εκφράζει τα όνειρα και τις ανάγκες του δημοκρατικού προοδευτικού κόσμου. Δύναμη δημιουργίας, προοδευτικών μεταρρυθμίσεων, τομών και ρήξεων, που μέσα από τον συνδυασμό της κυβερνητικής ευθύνης και της ζωντανής και ουσιαστικής συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών θα μετασχηματίσει την Ελλάδα σε μια χώρα με πραγματική ισότητα, δικαιοσύνη και αλληλεγγύη με βιώσιμο μέλλον και προοπτική.

Σήμερα περισσότερο από ποτέ ο λαός μας και η χώρα μας χρειάζονται έναν ισχυρό ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ που:

-Αποτελεί τον βασικό πόλο των προοδευτικών - αριστερών - οικολογικών δυνάμεων και εκφράζει την προοδευτική παράταξη απέναντι στον κατακερματισμό και την αποδυνάμωση του προοδευτικού και αριστερού χώρου.

-Ενσωματώνει τις θετικές εμπειρίες του παρελθόντος, συνθέτει με ριζοσπαστισμό, ρεαλισμό και αξιοπιστία μία σύγχρονη προγραμματική πρόταση και αναδεικνύει με τόλμη και ρηξικέλευθες προσεγγίσεις ένα όραμα για το μέλλον!

-Ανεξάρτητο από οικονομικά και εξωθεσμικά συμφέροντα που αγωνίζεται για την ενδυνάμωση και την εμβάθυνση της δημοκρατίας σε πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο.

-Συγκροτεί και εκφράζει με σύγχρονους όρους μία πλατιά πλειοψηφική κοινωνική συμμαχία για την πολιτική και κοινωνική αλλαγή και την εναλλακτική προοδευτική -οικολογική κυβερνητική προοπτική.

-Αποτελεί ισχυρή πολιτική δύναμη στον αγώνα για την αλλαγή των συσχετισμών στην Ευρωπαϊκή Ένωση για μία Δημοκρατική Κοινωνική Ευρώπη και ένα βιώσιμο μέλλον για τους λαούς της και την κατοχύρωση της θέσης της χώρας μας σε αυτήν.

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Ο Κόσμος σήμερα.

Μεταβαλλόμενος κόσμος – γεωπολιτικές εξελίξεις και ανακατατάξεις

Ανισότητες, φτώχεια, κλιματική κρίση, πόλεμοι, ανασφάλεια κάνουν αβίωτη την καθημερινότητα δισεκατομμυρίων ανθρώπων. Ο πλανήτης ζει την εποχή της αβεβαιότητας, της υποχώρησης της ειρήνης, της αξίας της ζωής και της διεύρυνσης των ανισοτήτων. Την εποχή των μειωμένων προσδοκιών, της απαξίωσης της πολιτικής. Ζούμε την εποχή των πολυκρίσεων σε έναν πολυπολικό κόσμο με εντεινόμενους παγκόσμιους και περιφερειακούς ανταγωνισμούς.

Ο πλανήτης εκπέμπει SOS λόγω της κλιματικής κρίσης που συνιστά υπαρξιακή απειλή και παράγοντα εμβάθυνσης των ανισοτήτων. Τα επαναλαμβανόμενα πλέον ακραία καιρικά φαινόμενα πλήττουν από τις ΗΠΑ ως τη νοτιανατολική Ασία. Η Ευρώπη, όπου στέγνωσαν πέρσι το καλοκαίρι ο Δούναβης και ο Ρήνος, θερμαίνεται δύο φορές περισσότερο σε σχέση με τον παγκόσμιο μέσο όρο από τη δεκαετία του 1980. Πρώτα θύματα της κλιματικής κρίσης οι πιο ευάλωτοι : άνθρωποι, κοινωνίες, κράτη.

Κυβερνήσεις αναπτυγμένων κρατών και εταιρίες ορυκτών καυσίμων εξακολουθούν υποκριτικά να αγνοούν εμπράκτως, συχνά μέσω πρακτικών greenwashing, τις εκκλήσεις του ΓΓ του ΟΗΕ Α. Γκουτιέρεζ και των των επιστημόνων της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την

Κλιματική Αλλαγή του ΟΗΕ (IPCC) για άμεση απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και για μαζική επένδυση σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στη βάση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου δίκαιης μετάβασης. Η συμφωνία της COP28 που υπεγράφη στο Ντουμπάι, η οποία βασίζεται σε ευχολόγια αντί για αυστηρά χρονοδιαγράμματα, αναδεικνύει αυτήν την επικίνδυνη για το μέλλον της ανθρωπότητας, κατάσταση.

Ο πόλεμος υποκαθιστά τη διπλωματία: Γάζα, Ουκρανία, Ναγκόρνο Καραμπάχ, χώρες του Σαχέλ, κάνουν πλέον ιδιαίτερα αισθητή την απουσία ενός ισχυρού παγκόσμιου κινήματος ειρήνης. Οι άμαχοι καθίστανται συστηματικά στόχοι σε όλα τα μέτωπα, με αποτέλεσμα εκατόμβες νεκρών – μεταξύ τους χιλιάδων παιδιών. Πόλεμοι και κλιματική κρίση διογκώνουν τα μεταναστευτικά / προσφυγικά ρεύματα, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για συνεκτική στρατηγική με σεβασμό στους κανόνες του διεθνούς δικαίου, στη ζωή και την αξιοπρέπεια όλων, αίτημα που αγνόησε η ηγεσία της ΕΕ με την πρόσφατη υιοθέτηση του Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο.

Ο ΟΗΕ και η πολυμερής διπλωματία αποδυναμώνονται όλο και περισσότερο ενώ δημιουργούνται καινούργιες παγκόσμιες ισορροπίες και ανακατατάξεις στο πλαίσιο νέων γεωπολιτικών συσχετισμών όπου πλέον ανταγωνίζονται παλιοί και νέοι δρώντες.

Οι ΗΠΑ, που στο εσωτερικό τους αντιμετωπίζουν το φάσμα της επιστροφής του τραμπισμού στην εξουσία, σε συνέχεια της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία και υπό τον στρατηγικό ανταγωνισμό τους με την Κίνα, προωθούν μια νέα αρχιτεκτονική διεθνούς ασφάλειας με επίκεντρο το NATO, γεγονός που έχει οδηγήσει σε έκρηξη των εξοπλιστικών δαπανών των μελών του. Ενδεικτικό ότι οι αμυντικές δαπάνες παγκοσμίως, σύμφωνα με το Stockholm International Research Institute, έχουν σπάσει ρεκόρ όλων των εποχών με 2,2 τρις δολάρια για το 2022 και προβλέψεις για νέο ρεκόρ το 2023. Μεγάλοι κερδισμένοι οι κολοσσοί των αμυντικών βιομηχανιών των αναπτυσσόμενων χωρών.

Η ΕΕ δεν έχει ακόμη αποκτήσει αυτόνομη από το NATO, ενιαία και στιβαρή Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας. Παραμένει εξαρτημένη από τις στρατηγικές προτεραιότητες των ΗΠΑ, όπως φανερώνει το γεγονός ότι, πλην αόριστων ευχολογίων, δεν έχει ολοκληρωμένη πρόταση και στρατηγική εξόδου από τις ένοπλες συγκρούσεις, είτε στην Ουκρανία είτε στη Λωρίδα της Γάζας.

Η διεύρυνση του σχήματος BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότιος Αφρική), με χώρες όπως το Ιράν, η Αίγυπτος, τα ΗΑΕ, κα, αντανakλά τη νέα δυναμική που δημιουργείται ως προς τους παγκόσμιους συσχετισμούς, ενισχύοντας τις τάσεις αποδολαροποίησης. Αναδεικνύει τον “Παγκόσμιο Νότο”, αμφισβητώντας την ηγεμονία της Δύσης: του “Παγκόσμιου Βορρά”, των ΗΠΑ, της ΕΕ, των G7. Το νέο σχήμα αντιπροσωπεύει τον μισό πληθυσμό του πλανήτη, το 37% του παγκόσμιου ΑΕΠ και κατέχει σχεδόν το μισό της παγκόσμιας παραγωγής πετρελαίου.

Σε επίπεδο δημόσιων και κοινωνικών πολιτικών, τα “κοινά” (υγεία, παιδεία, πολιτισμός, κα) εμπορευματοποιούνται ραγδαία, στερώντας στοιχειώδη αγαθά από όλο και περισσότερους πολίτες. Την ίδια στιγμή οι εργαζόμενοι της Generation Z, διεκδικούν καλύτερες συνθήκες δουλειάς και ζωής, όπως το δικαίωμα στην αποσύνδεση, καταφεύγοντας και σε εξατομικευμένες επιλογές όπως η “σιωπηλή παραίτηση”.

Παράλληλα, νέα φαινόμενα, όπως η αύξηση επιρροής των “Εταιριών Συμβούλων”, που καθορίζουν πλέον κρίσιμες κυβερνητικές πολιτικές (από την υγεία ως την παιδεία) προς όφελος πολυεθνικών και άλλων, χωρίς δημοκρατική νομιμοποίηση, δρώντων, σηματοδοτούν την υποχώρηση του πολιτικού / δημόσιου απέναντι στο ιδιωτικό / αδιαφανές συμφέρον. Φαινόμενο που προστίθεται σε εκείνο των “φορολογικών παραδείσων” που, μέσω της φοροαποφυγής, στερεί πολύτιμους πόρους δις από τις κυβερνήσεις και τις κοινωνίες. Υπολογίζεται ότι το ποσό που μετέφεραν πολυεθνικές σε φορολογικούς παραδείσους, ανέρχεται σε 1 τρις δολάρια, το 2019 – διπλάσιο σχεδόν ποσό σε σύγκριση με τα 616

δισεκατομμύρια δολάρια του 2015. Την τελευταία χρονιά πριν από την εφαρμογή του παγκόσμιου σχεδίου πάταξης της φοροδιαφυγής από τους G-20...

Νέες τεχνολογικές προκλήσεις, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη, τα big data (εμπορευματοποίηση προσωπικών δεδομένων), η κυβερνοασφάλεια, κα, αλλάζουν δραστικά τα δεδομένα τόσο σε επίπεδο διεθνών σχέσεων (γεωοικονομικών, γεωστρατηγικών, γεωπολιτικών). Όσο και σε εκείνο των κοινωνιών: από την οικονομία, την εργασία και την υγεία ως την ενημέρωση, την επιστήμη και τις στρατιωτικές και αμυντικές τεχνολογίες. Ανοίγουν νέες προοπτικές αλλά δημιουργούν και νέες απειλές. Επιτείνουν ψηφιακές ανισότητες και αποκλεισμούς. Δημιουργούνται νέα, πρωτόγνωρα πεδία ταξικών συγκρούσεων. Πάνω σε αυτές τις τεκτονικές αλλαγές θα αναμετρηθεί η αριστερά και οι προοδευτικές δυνάμεις με τον ακραίο νεοφιλελευθερισμό των μεγάλων ανισοτήτων

Ο καπιταλισμός της επιτήρησης είναι εδώ, υπονομεύοντας τη Δημοκρατία, τις ελευθερίες, τα δικαιώματα κοινωνιών και πολιτών.

Τη Δημοκρατία υπονομεύει και η άνοδος στην εξουσία ή η ισχυροποίηση αυταρχικών, λαϊκιστών ηγετών με σαφή εθνικιστικά, ρατσιστικά χαρακτηριστικά, εμπρηστικό, απλοϊκό λόγο και τοξικές απόψεις. Φαινόμενο που συνδέεται με την άνοδο της ακροδεξιάς και των απόψεών της που σε μεγάλο βαθμό καθορίζουν πολιτικές ατζέντες και προγράμματα και άλλων κομμάτων.

Ο κόσμος, 79 χρόνια μετά από την ήττα της ναζιστικής Γερμανίας, βρίσκεται ξανά μπροστά στη Λερναία Ύδρα του φασισμού που ανακάμπτει με πολλές εκφάνσεις, διεκδικώντας και καταλαμβάνοντας θέσεις εξουσίας, υπονομεύοντας κεκτημένα δικαιώματα και ελευθερίες.

ΟΗΕ – η αποδυνάμωση του και η ανάγκη ενίσχυσης του ρόλου του στα νέα δεδομένα

Σε αυτό το ρευστό και αβέβαιο διεθνές περιβάλλον, ο διεθνής οργανισμός που βάλλεται συστηματικά από τις δυνάμεις και κυβερνήσεις που επιθυμούν την ανεξέλεγκτη επικράτηση των πολιτικών ισχύος και ασυδοσίας, ο ΟΗΕ, πρέπει να ενισχυθεί. Με στόχο την ισότιμη παγκόσμια συνεργασία και συνανάπτυξη στη βάση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας 2030.

Η φιλόδοξη Σύνοδος Κορυφής του Μέλλοντος το 2024 προσφέρει στον ΟΗΕ την ευκαιρία να ενισχύσει την αξιοπιστία του, την αντιπροσωπευτική του λειτουργία, την αποτελεσματικότητά του – θέματα για τα οποία συχνά επικρίνεται. Όπως άλλωστε και για την αναγκαία μεταρρύθμιση του Συμβουλίου Ασφαλείας που παραμένει ένα δύσκολο εγχείρημα - στοίχημα. Οι δημοκρατικές δυνάμεις ανά τον κόσμο έχουν χρέος να διεκδικήσουν ριζικές αλλαγές για την περιφερειακή ειρήνη, την αποφασιστική αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, για την παγκόσμια συνεργασία, την αποπυρηνικοποίηση του πλανήτη μας. Για ένα πιο δίκαιο και ειρηνικό κόσμο.

Το 2024, σε 76 χώρες διεξάγονται εκλογές —είτε σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο— αντιπροσωπεύοντας πάνω από το ήμισυ του παγκόσμιου πληθυσμού. Καθοριστικές είναι οι εκλογές στις ΗΠΑ.

Η διπλωματία των λαών και των πολιτών μπορεί να έχει καταλυτικό ρόλο μέσα από πρωτοβουλίες ειρήνης και κινήματα που είναι κρίσιμο να συντονιστούν. Όπως για παράδειγμα το γυναικείο με το δημοκρατικό.

Το γεωπολιτικό μας περιβάλλον.

Η χώρα μας βρίσκεται σε ένα γεωπολιτικό περιβάλλον αβεβαιότητας και αστάθειας. Η εδαφική ακεραιότητα και το διεθνές δίκαιο παραβιάζονται συστηματικά στην ευρύτερη περιοχή, με εισβολές και πολεμικές συγκρούσεις.

Στην Ουκρανία οι συγκρούσεις μεταξύ ουκρανικών και ρωσικών δυνάμεων συνεχίζονται με αμείωτη ένταση, ύστερα από την παράνομη και αιματηρή ρωσική εισβολή τον Φεβρουάριο του 2022, χωρίς καμία προοπτική διαπραγματεύσεων, εκχειρίδας ή λήξης του πολέμου. Η ηγεσία της ΕΕ εμφανίζεται κατώτερη των περιστάσεων, πλήρως εξαρτημένη από τις στρατηγικές επιλογές των ΗΠΑ, μην έχοντας λόγο και μη αναλαμβάνοντας καμία σοβαρή ειρηνευτική πρωτοβουλία για τον τερματισμό της ρωσικής εισβολής και την προώθηση συνομιλιών στη βάση του διεθνούς δικαίου. Και αυτό παρότι η διαιώνιση του πολέμου πλήττει κυρίως τα δικά της άμεσα και μακροπρόθεσμα οικονομικά και γεωστρατηγικά συμφέροντα.

Το ίδιο πολεμικό αδιέξοδο και μία απερίγραπτη ανθρωπιστική τραγωδία εκτυλίσσεται από τις αρχές Οκτωβρίου στη Γάζα. Μία τραγωδία που έχει ήδη στοιχίσει τη ζωή χιλιάδων στον άμαχο πληθυσμό, ειδικά στα παιδιά, η οποία εκτυλίσσεται με τη διεθνή κοινότητα, ιδίως την ΕΕ να παρατηρεί αμέτοχη και χωρίς κοινή φωνή, την καταστροφή.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ καταδίκασε από την πρώτη στιγμή τις τρομοκρατικές ενέργειες της Χαμάς κατά αμάχων και εξέφρασε την στήριξή του στον ισραηλινό λαό. Υπογράμμισε ωστόσο ότι η αντιμετώπιση της Χαμάς από το Ισραήλ δεν μπορεί να συνεπάγεται την παραβίαση του ανθρωπιστικού δικαίου και τον θάνατο χιλιάδων αμάχων από ισραηλινές επιχειρήσεις. Τόνισε, παράλληλα, ότι η συνεχιζόμενη ισραηλινή κατοχή και οι πολιτική παράνομων εποικισμών υπονομεύει εδώ και καιρό την ειρήνη στην περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, εκφράζουμε την αλληλεγγύη μας στον λαό της Παλαιστίνης και την στήριξή μας στο φιλειρηνικό, δημοκρατικό κίνημα του Ισραήλ.

Στηρίζουμε ολόπλευρα τις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για άμεση κατάπαυση του πυρός, απελευθέρωση των ομήρων, αποτροπή ακόμη μεγαλύτερης επιδείνωσης της ανθρωπιστικής κρίσης και διεύρυνσης της σύγκρουσης σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και για επανεκκίνηση των συνομιλιών μεταξύ Ισραηλινών και Παλαιστινίων στη βάση των αποφάσεων του ΟΗΕ και των συνόρων του 1967, με λύση δύο κρατών που θα συμβιώνουν ειρηνικά, με τα Ανατολικά Ιεροσόλυμα πρωτεύουσα του Παλαιστινιακού κράτους.

Οι θέσεις μας για μία ενεργητική πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, απέναντι σε αυτό το σύνθετο και αβέβαιο διεθνές περιβάλλον, λειτουργεί χωρίς στρατηγική στη βάση του δόγματος του “δεδομένου συμμάχου” που συχνά αποβαίνει σε βάρος των εθνικών συμφερόντων, έχοντας απεμπολήσει πάγιες αρχές της ελληνικής διπλωματίας καθώς και την ενεργητική πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Η προώθηση αυτού του δόγματος και της λογικής του “προκεχωρημένου φυλακίου της Δύσης”, αντί της λογικής του “πυλώνα ειρήνης και σταθερότητας”, καθιστούν την Ελλάδα στην καλύτερη περίπτωση παρατηρητή των εξελίξεων και στη χειρότερη μέρος των προβλημάτων και όχι των λύσεων. Κεντρικός άξονας της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής του κ. Μητσοτάκη είναι η αναβάθμιση του στρατιωτικού ρόλου της Ελλάδας στην νοτιοανατολική πτέρυγα του ΝΑΤΟ και η εμπλοκή της σε στρατιωτικές συγκρούσεις εκτός του πλαισίου διεθνών οργανισμών στους οποίους ανήκει η Ελλάδα. Την πολιτική αυτή, προώθησε με: την αναθεώρηση της ελληνοαμερικανικής αμυντικής συμφωνίας με παραχώρηση έξι στρατιωτικών εγκαταστάσεων και το Λιμάνι της Αλεξανδρούπολης επί αόριστον, την αποστολή βαρέων όπλων στην Ουκρανία και αντιαεροπορικών συστημάτων/στελεχών του ΥΠΑΜ στη Σαουδική Αραβία, την απόφαση για εκπαίδευση Ουκρανών πιλότων στην Ελλάδα και την συμμετοχή σε επιχείρηση “προθύμων” στην Ερυθρά Θάλασσα). Μια πολιτική στην οποία ο κ. Μητσοτάκης πρωτοστάτησε συστηματικά στο ΝΑΤΟ σε αντίθεση με τις αποστάσεις που κράτησαν πολλά άλλα κράτη μέλη, χωρίς εγγυήσεις για την διπλωματική και αμυντική στήριξη της Ελλάδας και θέτοντας τη χώρα σε ολοένα και μεγαλύτερους κινδύνους σε μια περιοχή επιδεινούμενης έντασης.

Παράλληλα, σε σχέση με τα ελληνοτουρκικά και τα Βαλκάνια, ο κ. Μητσοτάκης κινείται στη βάση μιας ΙΧ εξωτερικής πολιτικής, με γνώμονα τα επικοινωνιακά και μικροκομματικά οφέλη, την πατριδοκαπηλία, καθώς και την διατήρηση των εσωκομματικών ισορροπιών. Επιτίθεται στον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ προεκλογικά κατηγορώντας τον ότι αποτελεί “εθνική εξαίρεση” και μιλάει μετεκλογικά για αναγκαίες “υποχωρήσεις” στην Τουρκία. Καταγγέλει την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ για προσχώρηση στις τουρκικές θέσεις ως προς την τμηματική επέκταση των χωρικών υδάτων στο Ιόνιο, για προχωρήσει ο ίδιος σε αυτό το μέτρο ως Πρωθυπουργός ένα χρόνο αργότερα. Συντάσσεται προεκλογικά με τις πιο εθνικιστικές δυνάμεις κατά της Συμφωνίας των Πρεσπών και μετεκλογικά είναι ο μόνος ευρωπαίος Πρωθυπουργός που ζητάει ένταξη της Βόρειας Μακεδονίας στην ΕΕ το πολύ σε δέκα χρόνια. Κάνει προεκλογικές φιέστες στηρίζοντας τον Αλβανό Πρωθυπουργό στις δημοτικές εκλογές και στη συνέχεια επενδύει στην εικόνα του “σκληρού” απέναντι στην Αλβανία στην υπόθεση Μπελέρη.

Η έλλειψη εθνικής στρατηγικής Μητσοτάκη είναι ξεκάθαρη και σε σχέση με τη Λιβύη όπου η Ελλάδα παρακολουθεί παθητικά κλιμακούμενες προκλήσεις (υπογραφή παράνομου τουρκολιβυκού, υπογραφή μνημονίου συνεργασίας με Τουρκία για υδρογονάνθρακες, κατάθεση στον ΟΗΕ γραμμών βάσης που κλείνουν τον κόλπο της Σύρτης, παραβιάζοντας κατάφωρα το δίκαιο της θάλασσας), αλλά η Ελλάδα παραμένει εκτός οποιασδήποτε διεθνούς πρωτοβουλίας για το λιβυκό. Ειδικά δε οι αρνητικές εξελίξεις στη Λιβύη επιβεβαιώνουν την ανάγκη, που έχει θέσει εδώ και καιρό ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ, για συγκροτημένη στρατηγική για σταδιακή επέκταση σε κάθε τμήμα της Ανατολικής Μεσογείου των χωρικών υδάτων της Ελλάδας σε 12 ν.μ. και οριοθέτηση ΑΟΖ/υφαλοκρηπίδας με όλες τις όμορες χώρες στην εν λόγω περιοχή.

Ο ΣΥΡΙΖΑ- ΠΣ σύγχρονη, αριστερή δύναμη πατριωτισμού και διεθνισμού, με αίσθηση ευθύνης απέναντι στους πολίτες, δεν πρόκειται να κάνει βήμα πίσω στην προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων. Υποστηρίζει μια ενεργητική και πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική που ενισχύει τον ρόλο της Ελλάδας ως πυλώνα ειρήνης και σταθερότητας και περιφερειακός αναπτυξιακός / ενεργειακός κόμβος. Γέφυρα μεταξύ της Ευρώπης και χωρών του “Παγκόσμιου Νότου”.

Στο πλαίσιο αυτό οι προτεραιότητες του ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ στην εξωτερική πολιτική είναι:

-Η προάσπιση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελλάδας και η ειρηνική επίλυση διαφορών με τους γείτονές της, στη βάση του διεθνούς δικαίου και της πολυμερούς διπλωματίας. Λειτουργώντας ως χώρα ήπιας ισχύος και γέφυρα στην ευρύτερη περιοχή της αλλά και πολύ πέρα από αυτήν.

-Η προώθηση του ελληνοτουρκικού διαλόγου στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου, με σαφείς κόκκινες γραμμές, προκειμένου, μακριά από τις πατριδοκάπηλες λογικές του κ. Μητσοτάκη, της περιόδου 19 – 23, όταν εργαλειοποιούσε τις ελληνοτουρκικές θέσεις για μικροκομματικά οφέλη, αυτός ο διάλογος να υπηρετεί τα συμφέροντα της χώρας και την ειρήνη στην περιοχή. Κάτι που προϋποθέτει σαφή, συνεκτική στρατηγική, που δεν διαθέτει η κυβέρνηση Μητσοτάκη. Ειδικότερα, όπως επανέλαβε με σαφήνεια ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ σχολιάζοντας τη συνάντηση εργασίας των κκ Μητσοτάκη – Ερντογάν στην Αθήνα στις 7 Δεκεμβρίου 23, αυτές οι κόκκινες γραμμές αφορούν: τη μη αποστρατιωτικοποίηση των νησιών, την κυριαρχία της χώρας και τον αποκλεισμό οποιασδήποτε συζήτησης επί συνεκμετάλλευσης ή απεμπόλησης του δικαιώματος επέκτασης των χωρικών υδάτων μέχρι τα 12 ναυτικά μίλια. Τη σαφή προοπτική της οριοθέτησης υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Τον σαφή καθορισμό των όρων υπό τους οποίους θα προχωρήσουν οι διερευνητικές συνομιλίες. Την αξιοποίηση, τέλος των συμμαχιών μας ώστε η Τουρκία να μην εργαλειοποιήσει την ύφεση στις σχέσεις μας προς όφελός της και να δεσμευτεί μακροπρόθεσμα στον ελληνοτουρκικό και ευρωτουρκικό διάλογο. Σε ευρωτουρκικό επίπεδο πρέπει να υπάρξει άμεση διασύνδεση της αναθεώρησης της Τελωνειακής Ένωσης ΕΕ-Τουρκίας με την κατάθεση συνυποσχετικού Ελλάδας-Τουρκίας στη Χάγη για την οριοθέτηση υφαλοκρηπίδας/ΑΟΖ με σεβασμό στο διεθνές

δίκαιο. Και με διεκδίκηση επιβολής ευρωπαϊκών κυρώσεων στην Τουρκία εάν επιλέξει τον δρόμο των προκλήσεων. Σε δε επίπεδο κοινωνίας των πολιτών υποστηρίζουμε πρωτοβουλίες διαλόγου και συνεργασίας, στο πλαίσιο και της “διπλωματίας των πόλεων”.

-Στο Κυπριακό, που συχνά “ξεχνά” ο κ. Μητσοτάκης - ήταν ο πρώτος Έλληνας Πρωθυπουργός που δεν έκανε σχετική αναφορά στην ομιλία του στη ΓΣ του ΟΗΕ τον Σεπτέμβριο του 2020 – είναι απαραίτητη η επανεκκίνηση των συνομιλιών για δίκαιη και βιώσιμη λύση, από εκεί που διεκόπησαν στο Κρανς Μοντανά, στη βάση των Αποφάσεων του ΟΗΕ, προς όφελος του συνόλου του κυπριακού λαού, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Λύση διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα, με μία ιθαγένεια, μία κυριαρχία και μία διεθνή προσωπικότητα, χωρίς εγγυήσεις και κατοχικά στρατεύματα. Καθώς και η περαιτέρω ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας Ελλάδας-Κυπριακής Δημοκρατίας, στο πλαίσιο μιας νέας ρεαλιστικής και οραματικής στρατηγικής για την Ανατολική Μεσόγειο και τις ευρωτουρκικές σχέσεις.

-Ανάπτυξη αμοιβαία επωφελών στρατηγικών σχέσεων, σε διμερές και πολυμερές επίπεδο, με τους στρατηγικούς εταίρους της χώρας (ΗΠΑ, Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία), με στόχο τη στήριξη στην κυριαρχία και τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας και την άσκηση πίεσης προς την Τουρκία για διάλογο στη βάση του διεθνούς δικαίου. Ανάπτυξη της συνεργασίας με τις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής και των Βαλκανίων, μέσα από διαβαλκανικές πρωτοβουλίες, και δομές περιφερειακής ασφάλειας στην Ανατολική Μεσόγειο. καθώς και με τις χώρες του “Παγκόσμιου Νότου”, Κίνα, Ινδία, κα, ιδίως στο επίπεδο των οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων.

-Έμπρακτη στήριξη του ελληνισμού της Διασποράς με επίλυση χρόνιων προβλημάτων και εκκρεμοτήτων. Υποστήριξη της ουσιαστικής διδασκαλίας ελληνικής γλώσσας σε σχολεία εξωτερικού, προώθηση του δίγλωσσου ψηφιακού ελληνικού σχολείου, τη θεσμοθέτηση ενός νέου πλαισίου κινήτρων επαναπατριsmού ανθρώπινου δυναμικού, την αναβάθμιση και περαιτέρω ψηφιοποίηση των προξενικών υπηρεσιών και ανάπτυξη δικτύων πολιτιστικής και επιστημονικής συνεργασίας. Με αξιοποίηση της μεγάλης δυναμικής του σε ό,τι αφορά στη διεθνοποίηση των ελληνικών διεκδικήσεων και την προώθηση των στρατηγικών συμφερόντων της χώρας.

-Ενεργητική στήριξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων και υποστήριξη του θρησκευτικού πλουραλισμού και της ανεκτικότητας στην ευρύτερη περιοχή.

-Διεκδίκηση των Γερμανικών Οφειλών με σχέδιο εθνικής στρατηγικής στη βάση της Έκθεσης-Πόρισμα της Διακομματικής Κοινοβουλευτικής Επιτροπής του Απριλίου του 2019.

-Προώθηση της πολιτιστικής και της περιβαλλοντικής διπλωματίας, ανασυγκρότηση του πυλώνα ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής διπλωματίας και αξιοποίηση του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού.

Αμυντική πολιτική

Για τον ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ η αμυντική πολιτική της χώρας είναι συνυφασμένη με την κατοχύρωση και την υπεράσπιση της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητάς της: τον θεμέλιο λίθο της υπόστασης της πατρίδας μας, άρρηκτα συνδεδεμένης με την ειρήνη, την πρόοδο, την αξιοπρέπεια του λαού μας και την ασφάλεια των επόμενων γενεών. Ο σχεδιασμός της αμυντικής πολιτικής της χώρας συναρτάται στενά με το συνολικό σχεδιασμό της εξωτερικής της πολιτικής και των ενεργειών σε διπλωματικό επίπεδο και εντάσσεται στο πλαίσιο που αυτή χαράσσει.

Η κυβέρνηση της ΝΔ έχει ακολουθήσει όλα αυτά τα χρόνια μία αμυντική πολιτική αμυντικών προμηθειών 15 δις χωρίς διαφάνεια και στρατηγική προστιθέμενης αξίας για την αμυντική μας βιομηχανία, την οποία συστηματικά απαξιώνει.

Η αμυντική θωράκιση της χώρας και η επαρκής άμυνα αποτελούν τη μόνιμη, διαχρονική και αδιαπραγμάτευτη θέση του ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ : γιατί έτσι αντιλαμβανόμαστε την αποστολή μας ως δύναμη της σύγχρονης Αριστεράς στην Ελλάδα και τον κόσμο.

Η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ- ΠΣ στοχεύει σε Ένοπλες Δυνάμεις:

-Με κατάλληλη οργάνωση και επαρκή εξοπλισμό.

-Ίκανές να αξιοποιούν και να αναπτύσσουν τις ικανότητες και δεξιότητες των στελεχών τους.

-Προσανατολισμένες στην εκάστοτε εξωτερική απειλή και στην υποστήριξη των συμφερόντων του Ελληνισμού.

-Σε διαρκή συνεργασία με όλους τους συντελεστές της Εθνικής Ισχύος της Χώρας, που δρουν πολλαπλασιαστικά στα στρατηγικά πλεονεκτήματα της χώρας.

-Συνεργάζονται στενά με την εγχώρια αμυντική βιομηχανία και προωθούν την έρευνα και καινοτομία, αξιοποιώντας το επιστημονικό προσωπικό της χώρας.

-Συνάπτουν διεθνείς συνεργασίες στο πλαίσιο της εξωτερικής πολιτικής της χώρας προβάλλοντας και προωθώντας τα εθνικά συμφέροντα με όρους αμοιβαιότητας.

-Ένοπλες δυνάμεις υπόδειγμα σύγχρονου ευρωπαϊκού στρατού, που σέβεται κοινωνικά και ατομικά δικαιώματα, υπηρετεί αξίες και συμμετέχει στην άσκηση κρατικών πολιτικών που προάγουν την δημοκρατία και την εμπιστοσύνη του πολίτη προς το κράτος.

Ο ρόλος του ελληνικού Κοινοβουλίου σε κρίσιμα ζητήματα που αφορούν κανόνες διαφάνειας αλλά και ελέγχου επιλογών που αφορούν στην Άμυνα της χώρας, είναι καθοριστικός και αδιαπραγμάτευτος.

Αυτή η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ στηρίζεται σε συγκεκριμένους πυλώνες, όπως η θεσμοθέτηση Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας, η νέα στρατηγική σχεδιασμού της Άμυνας της Χώρας, η παραγωγική ανασυγκρότηση της αμυντικής βιομηχανίας, η διαφάνεια στη στρατηγική Προμηθειών των ΕΔ, η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και η βελτίωση της ζωής του προσωπικού τους.

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Για μια Δημοκρατική Κοινωνική Πράσινη Ευρώπη

Δομική κρίση της ΕΕ και έλλειμμα στρατηγικής αυτονομίας

Κρίση δημοκρατίας, κρίση εμπιστοσύνης, κρίση αποτελεσματικότητας, κρίση ασφάλειας, κρίση ηγεσίας. Η σημερινή ΕΕ βρίσκεται μακριά από τα ιδρυτικά της ιδανικά, εκείνα του αντιφασισμού, της δημοκρατίας, της κοινής ευημερίας και της κοινωνικής συνοχής.

Οι αλληπάλληλες διεθνείς κρίσεις πλέον δεν σφυρηλατούν έναν ενισχυμένο γεωπολιτικό ρόλο για την ΕΕ, ούτε λειτουργούν προωθητικά αλλά υπογραμμίζουν τις αδυναμίες και τα αδιέξοδά της. Η ηγεσία της ΕΕ περιορίζεται σε θεωρητικές συζητήσεις περί στρατηγικής αυτονομίας, χωρίς την πολιτική βούληση να προχωρήσει στις απαραίτητες δομικές θεσμικές αλλαγές που επιβάλλει το νέο πολυπολικό περιβάλλον, ούτε να ορίσει τα πεδία στα οποία συγκλίνουν ή αποκλίνουν τα ευρωπαϊκά συμφέροντα από αυτά των ΗΠΑ. Η στρατηγική της διεύρυνσης πρέπει να προχωρήσει παράλληλα με την εμβάθυνση σε θεσμικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο

Το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία, μετά την παράνομη ρωσική εισβολή, έφερε ξανά στην επιφάνεια την χρονίζουσα δομική κρίση ταυτότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία, σε συνδυασμό με το κρίσιμο έλλειμμα στρατηγικής αυτονομίας, την καθιστά ουραγό των

γεωπολιτικών ανακατατάξεων και του εντεινόμενου ανταγωνισμού ΗΠΑ – Κίνας και της ενεργού παρουσίας των BRICS.

Η ΕΕ βρίσκεται εγκλωβισμένη μεταξύ της στρατιωτικής της εξάρτησης από τις ΗΠΑ και το NATO, πολιτικά άβουλη και θεσμικά αδύναμη για να παρέμβει αποφασιστικά για τον άμεσο τερματισμό της εισβολής και ειρήνη στη βάση του διεθνούς δικαίου. Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με την ανθρωπιστική καταστροφή στη Λωρίδα της Γάζας. Όχι τυχαία, οι σημαντικότερες πρωτοβουλίες για εκχειρία, ανταλλαγή ομήρων και λύση του Παλαιστινιακού ζητήματος έχουν ληφθεί από εθνικές κυβερνήσεις και όχι από την ΕΕ ως συλλογική οντότητα.

Παράλληλα διευρύνεται το έλλειμμα δημοκρατικής νομιμοποίησης και η αδιαφάνεια (με παράλληλη ενίσχυση της δράσης ισχυρών λόμπι) στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων για τις ζωές των πολιτών χωρίς ουσιαστική ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αυξάνεται το έλλειμμα αλληλεγγύης και συνοχής.

Το ευρωπαϊκό οικοδόμημα απειλείται σοβαρά από τείχη αδιαλλαξίας, ξενοφοβίας, αντισημιτισμού, ισλαμοφοβίας, ομοφοβίας και ρατσισμού που υψώνονται στο όνομα κάποιου “ευρωπαϊκού τρόπου ζωής”, που δήθεν απειλείται τους ξεριζωμένους πρόσφυγες και μετανάστες. Από ρεύματα ανθρώπων που έχουν εγκαταλείψει τη γη τους λόγω κλιματικής κρίσης, εμφυλίων, οικονομικών καταρρεύσεων, στους οποίους έχει συνεισφέρει καθοριστικά η Δύση, ΗΠΑ, ΕΕ.

Ενδεικτική των σημερινών πολιτικών και ηθικών αδιεξόδων της ηγεσίας της ΕΕ, είναι η υιοθέτηση του νέου Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο στην οποία συναινεί ο κ. Μητσοτάκης. Το Σύμφωνο αποτυγχάνει να εξασφαλίσει πραγματική αλληλεγγύη και προστασία των χωρών πρώτης υποδοχής για τους αιτούντες άσυλο. Πλέον τα κράτη-μέλη θα μπορούν να πληρώνουν για να μην αναλαμβάνουν στις επικράτειές τους την ευθύνη που τους αναλογεί στο μεταναστευτικό - προσφυγικό ζήτημα. Δηλαδή θα γίνονται χορηγοί των χωρών πρώτης υποδοχής, που βρίσκονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ – όπως είναι η Ελλάδα – για να κρατάνε εκείνες τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο. Παράλληλα, περιορίστηκε σημαντικά και η διαδικασία χορήγησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας *prima facie*, καθώς επανήλθε η έννοια της “ανωτέρας βίας”, που δίνει την δυνατότητα παρέκκλισης στα κράτη μέλη χωρίς κανέναν έλεγχο, αφήνοντας περιθώρια για μεγάλες καταχρήσεις. Τέλος, δεν εξασφαλίστηκε ένα ισχυρός ευρωπαϊκός μηχανισμός επιστροφών για όσους δεν δικαιούνται άσυλο. Ούτε υπήρξε οποιαδήποτε πρόβλεψη να στηριχθούν νόμιμες και ασφαλείς οδοί μετανάστευσης, όπως προβλέπει το Σύμφωνο Μετανάστευσης του ΟΗΕ που υπεγράφη στο Μαρακές, για να μην επαναληφθούν τραγωδίες, όπως της Λαμπεντούζα και της Πύλου.

Πρόκειται για εμβληματική επικράτηση της “Ευρώπης – Φρούριο”, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, που θα επιτείνουν το μεταναστευτικό / προσφυγικό φαινόμενο.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ θα συνεχίζει να αγωνίζεται για μια ευρωπαϊκή πολιτική, που θα κατανέμει με δίκαιο και αλληλέγγυο τρόπο μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ τις ευθύνες διαχείρισης του μεταναστευτικού - προσφυγικού ζητήματος, σε συνεργασία με τις χώρες προέλευσης και διέλευσης και με σεβασμό στο διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο. Αρνούμεστε κατηγορηματικά να επικυρώσουμε τον ρόλο που πρωτοβούλως πια η Ελλάδα αποδέχεται, του φύλακα που αναλαμβάνει όλες τις ευθύνες – νομικές, επιχειρησιακές, φιλοξενίας – των υπόλοιπων κρατών-μελών, με σοβαρότατες συνέπειες για τα συμφέροντα και τις αξίες της χώρας.

11 + 1 άξονες για μια συμμαχία για δημοκρατική, κοινωνική, πράσινη Ευρώπη

Το πεδίο που διαμορφώνεται είναι πρόσφορο για τις ιδέες της ακροδεξιάς που επιστρέφει από το Βορρά ως το Νότο σε πολλές κυβερνήσεις κρατών – μελών της ΕΕ, από τη Σουηδία ως την Ιταλία. Η ανάδυση της νέας ευρωπαϊκής Alt-Right Ακροδεξιάς (Μελόνι, Λεπέν, Βίλντερς κ)

προκαλεί, καταστρατηγώντας τις βασικές αρχές του Κράτους Δικαίου και τροφοδοτώντας τον ευρωσκεπτικισμό.

Ενόψει των ευρωεκλογών του Ιουνίου του 2024, επιβάλλεται στις δυνάμεις της Αριστεράς, της Οικολογίας, της Προόδου, με πρώτο τον ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ, να συντονίσουν τις προσπάθειές τους, στο πλαίσιο μιας νέας συμμαχίας στη βάση σαφούς προοδευτικού σχεδίου για μια δημοκρατική, κοινωνική, πράσινη Ευρώπη με 11 + 1 άξονες :

1. Προώθηση της στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ, σε σχέση με τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ.
2. Σαφής και ισχυρή Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας, με ανάληψη ειρηνευτικών πρωτοβουλιών.
3. Εκπόνηση σε συνεργασία με άλλες δυνάμεις, σχεδίου ειρήνης και τερματισμού της παράνομης και αιματηρής ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, στη βάση του σεβασμού της εδαφικής ακεραιότητας και κυριαρχίας της χώρας, της ευρωπαϊκής της προοπτικής και της μη συμμετοχή της στο ΝΑΤΟ.
4. Ισχυροποίηση του κράτους δικαίου.
5. Ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αύξηση των αρμοδιοτήτων του για να ελέγχει, μεταξύ άλλων και την Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα, το εκτός θεσμικών πλαισίων "Eurogroup".
6. Αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας, ώστε να μετεξελιχθεί σε Σύμφωνο Βιώσιμης Ανάπτυξης και Σύγκλισης, με κοινωνικά και όχι μόνο δημοσιονομικά κριτήρια καθώς και μονιμοποίηση και επέκταση του Ταμείου Ανάκαμψης.
7. Ισχυρός Κοινοτικός προϋπολογισμός που να μην περιορίζεται στο 1% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ και ουσιαστική αναθεώρηση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.
8. Δεσμευτικός χαρακτήρας του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων με την ενσωμάτωσή του στις Συνθήκες.
9. Πράσινη Συμφωνία με όρους κοινωνικά δίκαιης ενεργειακής μετάβασης για την επίτευξη των κλιματικών στόχων.
10. Μεταναστευτική πολιτική με πραγματική αλληλεγγύη, με προστασία των χωρών πρώτης υποδοχής, με κατοχυρωμένο δικαίωμα στο άσυλο, ισχυρό ευρωπαϊκό μηχανισμό επιστροφών για όσους δεν το δικαιούνται σε συνδυασμό με την εκπόνηση νέων στοχευμένων ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών για την αντιμετώπιση των αιτίων της μετανάστευσης στον τόπο προέλευσης, στο πλαίσιο και του Παγκόσμιου Συμφώνου του ΟΗΕ για τη Μετανάστευση.
11. Δραστική καταπολέμηση των φορολογικών παραδείσων και των αθέμιτων φορολογικών πρακτικών, προώθηση της φορολογικής δικαιοσύνης, φορολόγηση υπερκερδών, ιδίως εταιρειών ενέργειας, πλουραλισμό της αγοράς και αντιμετώπιση της ολιγοπωλιακής αναδιάρθρωσης της αγοράς.
12. Ευρωπαϊκή πολιτιστική πολιτική για την ανάπτυξη του σύγχρονου πολιτισμού, τον σεβασμό των γλωσσών και της πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών της Ευρώπης. Πρωτοβουλίες και δράσεις για τον επαναπατρισμό των γλυπτών του Παρθενώνα.

Η Ελλάδα στην Ευρώπη και οι προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ

Η Ελλάδα χρειάζεται, μια δημοκρατική, κοινωνική, ισχυρή, ενωμένη, πολιτικά ολοκληρωμένη Ευρώπη. Το γεγονός ότι δεν έχουμε ούτε την απόσταση ασφαλείας από εύφλεκτα σημεία του πλανήτη μας, ούτε τους στιβαρούς θεσμούς και την ισχυρή, ανεξάρτητη οικονομία επιτείνει αυτήν την ανάγκη. Η ενεργός συμμετοχή μας δεν είναι πολυτέλεια.

Είμαστε σταθερά υπέρ της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της ενίσχυσης και διεύρυνσης των κοινών πολιτικών της Ε.Ε., υπέρ όλων των κανονιστικών θεσμών, που οδηγούν προς την κατεύθυνση αυτή. Σε αντίθεση με το σημερινό διακυβερνητικό μοντέλο λειτουργίας που έχει φθάσει στα όριά του.

Τασσόμαστε υπέρ της αντικατάστασης της αρχής της ομοφωνίας από εκείνη της ειδικής πλειοψηφίας στους τομείς αρμοδιότητας της Ε.Ε. εκτός της εξωτερικής πολιτικής και άμυνας.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έχει καταθέσει συγκεκριμένες προτάσεις για την αναθεώρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και την μετατροπή του σε Σύμφωνο Βιώσιμη Ανάπτυξης και Οικονομικής Σύγκλισης. Η περιορισμένη πρόσφατη αναθεώρηση του, παρά την εξαίρεση των αμυντικών δαπανών στον υπολογισμό του ελλείμματος, ήταν αποσπασματική χωρίς την αναγκαία ουσιαστική αλλαγή του.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει την προσπάθεια για αύξηση των κονδυλίων στους τομείς της μετανάστευσης και της πολιτικής προστασίας.

Υποστηρίζει τη διαμόρφωση νέου χρηματοδοτικού εργαλείου για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών, καθώς και την εξαίρεση των κονδυλίων για την αποκατάσταση ζημιών από φυσικές καταστροφές και την αποζημίωση των πληγέντων, από τους περιορισμούς του Συμφώνου Σταθερότητας, με αντίστοιχα κίνητρα και υποχρεώσεις για την πρόληψη καταστροφών και την προσαρμογή στην κλιματική κρίση.

Στον αντίποδα η Κυβέρνηση Μητσοτάκη ασκεί παθητική πολιτική, δεν διεκδικεί ενεργά πρόσθετους πόρους πχ για τις φυσικές καταστροφές. Αντί να στηρίζει ενεργά και σθεναρά την πρόταση της Επιτροπής για tailor made προγράμματα ανά χώρα, όπως επιβάλλει το συμφέρον της Ελλάδας, αποφεύγει επιμελώς να μπει στην ουσία της διαπραγματεύσεως, αφήνοντάς την σε άλλα κράτη μέλη

Στρατηγική της διεύρυνσης - Ενταξιακή προοπτική Δυτικών Βαλκανίων

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στηρίζει την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Ε.Ε. με την Ουκρανία και τη Μολδαβία, ενώ είναι υπέρ της χορήγησης καθεστώτος υποψήφιας χώρας στη Γεωργία. Στηρίζει την ευρωπαϊκή προοπτική αυτών των χωρών, πάντοτε στη βάση των σχετικών ευρωπαϊκών κριτηρίων ιδιαίτερα δε για το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών αυτών συμβάλλει στην ειρήνη και σταθερότητα της περιοχής, σε αντίθεση με την ένταξή τους στο ΝΑΤΟ. Το “πράσινο φως” για την ευρωπαϊκή προοπτική της Ουκρανίας, της Μολδαβίας και στην επόμενη φάση, της Γεωργίας, σκιάστηκε από την ανοχή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στον εκβιασμό Όρμπαν. Σοβαρή αρνητική εξέλιξη το γεγονός ότι η Ουγγαρία κατάφερε τελικά το ξεπάγωμα κονδυλίων που είχαν δεσμευθεί λόγω της οπισθοδρόμησης του κράτους δικαίου στη χώρα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ είναι υπέρ της διεύρυνσης της ΕΕ προς τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων γιατί έτσι θα ενισχυθούν η σταθερότητα στην περιοχή και οι περαιτέρω τις προσπάθειες προς μεταρρύθμιση του κράτους δικαίου, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και της καταπολέμησης της διαφθοράς. Η ευρωπαϊκή προοπτική των Δυτικών Βαλκανίων θα πρέπει να προχωρήσει για χώρες όπως η Βόρεια Μακεδονία η υποψηφιότητά της συναντά εμπόδια όπως τους αλληπάλληλους όρους της Βουλγαρίας. Εκείνη της Αλβανίας προχωρά κανονικά, παρότι η παρεμπόδιση από την αλβανική κυβέρνηση της ορκωμοσίας του εκλεγμένου Δημάρχου Χειμάρρας είναι θέμα κράτους δικαίου που επηρεάζει την ενταξιακή πορεία της χώρας. Τα περί δήθεν βέτο της Αθήνας ανέδειξαν ξανά την αποτυχημένη στρατηγική της κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Η Ελλάδα οφείλει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη βάση συγκροτημένης στρατηγικής για τη διεύρυνση στα Δυτικά Βαλκάνια, στο πλαίσιο των κριτηρίων που θέτει η ΕΕ και τα οποία είχε συνδιαμορφώσει ο ΣΥΡΙΖΑ ως Κυβέρνηση, τόσο σε σχέση με τη Συμφωνία των Πρεσπών όσο και με τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου Ευρωπαϊκών Υποθέσεων του Ιουνίου 2019, που αναφέρονται ρητά στην προστασία των μειονοτήτων, των περιουσιακών τους δικαιωμάτων και δικαιωμάτων αυτοπροσδιορισμού.

Δυστυχώς η Ελλάδα αντί για συγκροτημένη στρατηγική στα Βαλκάνια προωθεί την πολιτική Μητσοτάκη που προτεραιοποιεί τα μικροπολιτικά του συμφέροντα και τις εσωκομματικές του ισορροπίες και όχι τα συμφέροντα και τον ρόλο της Ελλάδας στην περιοχή. Η έλλειψη αποφασιστικότητας και οι καθυστερήσεις της κυβέρνησης Μητσοτάκη στην υλοποίηση της εμβληματικής συμφωνίας των Πρεσπών (χαρακτηριστική η μη κύρωση των μνημονίων συνεργασίας με τη Βόρεια Μακεδονία, η μη σύναψη καινούργιων συμφωνιών και η μη

πραγματοποίηση Ανώτατου Συμβουλίου Συνεργασίας) υπονομεύουν τη θέση της χώρας και κινδυνεύουν να οδηγήσουν σε απώλεια της θετικής δυναμικής, που δημιούργησε η Συμφωνία.

Η σημασία των Ευρωεκλογών για μια προοδευτική πλειοψηφία

Στις ευρωεκλογές του Ιουνίου 2024, η ενίσχυση στην Ελλάδα του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ και όλων των αριστερών- προοδευτικών δυνάμεων στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. συνιστά επιτακτική ανάγκη και την κύρια στόχευση, το πρώτο εξάμηνο του 2024, προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά τα μεγάλα επίδικα των καιρών η κλιματική κρίση, η υγειονομική κρίση, η οικονομική κρίση, οι εθνικισμοί, η άνοδος της ακροδεξιάς και η απάνθρωπη αντιπροσφυγική περιχαράκωση.

Η απομάγευση της Ε.Ε. και του ευρωπαϊκού οράματος στους Ευρωπαίους πολίτες και κύρια στους νέους και νέες, εξαιτίας των νεοφιλελεύθερων πολιτικών της ηγεσίας της ΕΕ, επιβάλλουν μια κολοσσιαία εκστρατεία αφύπνισης, εγρήγορσης και κινητοποίησης. Μια μεγάλη μάχη σε όλα τα επίπεδα ενάντια στην αποχή αναδεικνύοντας το όραμα και τον στόχο μιας άλλης δημοκρατικής και κοινωνικής Ευρώπης.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, ως ηγετική δύναμη της ευρωπαϊκής αριστερής οικογένειας, θα συνεχίσει να συμβάλλει με όλες του τις δυνάμεις προς την κατεύθυνση της συνεργασίας και της συμπόρευσης των αριστερών, σοσιαλιστικών και πράσινων δυνάμεων.

Ο κίνδυνος να εμφανιστούν, για πρώτη φορά, οι εξτρεμιστικές, μισαλλόδοξες, ρατσιστικές, ξενοφοβικές ακροδεξιές δυνάμεις ως ισχυρότατη πολιτική ομάδα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι περισσότερο από ποτέ προ των πυλών.

Για αυτό και η μαζική συμμετοχή των πολιτών είναι καθοριστική καθώς διαμορφώνει τους συσχετισμούς δυνάμεων και προσδιορίζει τις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Μπορεί να διαμορφώσει προοδευτικές πλειοψηφίες για μια νέα πορεία της ΕΕ, για να μπει φραγμός στην ακροδεξιά. Για έναν ισχυρό ρόλο του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου. Για περισσότερη Δημοκρατία, δικαιοσύνη, ελευθερίες και δικαιώματα.

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Πολιτικές Ανακατατάξεις – Κοινωνικές Μεταβολές

Η κατάσταση στη χώρα μας, τα μεγάλα προβλήματα και οι προκλήσεις, οι δυνατότητες για μία σύγχρονη αριστερή πρόταση.

Στον αντίποδα της επίπλαστης εικόνας που προσπαθεί επικοινωνιακά να χτίσει η κυβέρνηση Μητσοτάκη, στη χώρα μας διευρύνονται οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες, απαξιώνονται και ιδιωτικοποιούνται τα δημόσια αγαθά, καταλύεται το κράτος δικαίου, στοχοποιείται η νέα γενιά και τα δικαιώματά της.

Διαψεύδοντας τους αναπτυξιακούς πανηγυρισμούς της κυβέρνησης Μητσοτάκη, την τετραετία 2019-22 η σωρευτική μεγέθυνση του πραγματικού ΑΕΠ ήταν μόλις 5,69%, κατατάσσοντας την Ελλάδα στην 19η θέση της ΕΕ των 27 με μέσο όρο μεγέθυνσης 9,81%. Το πολυπόθητο αναπτυξιακό άλμα της ελληνικής οικονομίας δεν θα έρθει ποτέ όσο διαιωνίζονται τα χρόνια διαρθρωτικά προβλήματα και ελλείμματα της παραγωγικής βάσης που ευθύνονται και για το πρωτόγνωρο βάθος της κρίσης 2008-2015. Η αναμενόμενη εκτίναξη της ελληνικής οικονομίας μετά τη συμπίεση και απώλεια του 25% του εθνικού εισοδήματος από το 2008 ως το 2014 ήταν η βασική επιχειρηματολογία για το υποτιθέμενο κόστος της «καταστροφικής διαπραγμάτευσης» του ΣΥΡΙΖΑ το 2015 που υποτίθεται ότι ανέβαλε την εκτίναξη.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έφυγε από την κυβέρνηση αλλά η εκτίναξη δεν ήρθε τελικά ποτέ. Δεν ήρθε όταν τελείωσε το μνημόνιο το 2018, δεν ήρθε όταν ανέλαβε η ΝΔ το 2019, και δεν ήρθε μέχρι σήμερα. Παρά το πάγωμα του Συμφώνου Σταθερότητας λόγω πανδημίας και την ένεση άνω των 50 δις στην οικονομία, το «4% ετήσια ανάπτυξη» που υποσχόταν ο Μητσοτάκης το 2019 αποδείχτηκε χίμαιρα. Τα χρόνια προβλήματα όχι μόνο δεν διορθώθηκαν με την «εξυγίανση» των μνημονίων αλλά επιδεινώθηκαν σε πολλά πεδία. Ούτε η επενδυτική βαθμίδα θα δώσει λύση σε αυτό το πρόβλημα.

Η επιτάχυνση απόδοσης Δικαιοσύνης, ο περιορισμός της διαφθοράς, το χτύπημα της γραφειοκρατίας, η απλοποίηση και σταθερότητα ενός φορολογικού συστήματος προβάλλονται, και είναι, προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Ωστόσο, εκτός του ότι τα προβλήματα αυτά συνεχίζουν να μην αντιμετωπίζονται - και ορισμένα όπως η διαφθορά επιδεινώνονται από τότε που ανέλαβε η ΝΔ - υπάρχουν άλλες βαθύτερες παθογένειες της ελληνικής οικονομίας. Παθογένειες που κρύβονται πίσω από μια εικονική πραγματικότητα «ανάπτυξης», «επενδύσεων» και «θετικής πορείας» όπως κρύβονταν πίσω από την «ισχυρή Ελλάδα» πριν τη μεγάλη κρίση.

Η ήδη χαμηλή παραγωγικότητα το 2009 υποχώρησε παραπέρα κατά 20% στα χρόνια των μνημονίων όταν στην ευρωζώνη αυξήθηκε 8%, με το χάσμα παραγωγικότητας μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ να συνεχίζει να διευρύνεται διαχρονικά μετά την ένταξη της χώρας στην ΕΕ. Η Ελλάδα είναι 24η στην ΕΕ των 27 με βάση το μερίδιο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας της μεταποίησης στο ΑΕΠ της χώρας. Η μεταποίηση είναι ο κατεξοχήν τομέας που λόγω υψηλότερης παραγωγικότητας μπορούσε να συμβάλει σε μια στροφή προς τομείς που υλοποιούν επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας, επενδύουν στην πραγματική οικονομία, παράγουν διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά, αυξάνουν το βαθμό εξωστρέφειας, καινοτομίας και διασύνδεσης με την τεχνολογία, και μας φέρνουν πιο κοντά στο χαμένο τραίνο της μετάβασης στην «οικονομία της γνώσης» όπως στις άλλες προηγμένες χώρες.

Η μεγάλη πλειονότητα των νέων θέσεων εργασίας είναι είτε μερικής απασχόλησης είτε χαμηλής τεχνολογικής εξειδίκευσης, όπως άλλωστε και ο μεγάλος όγκος των επενδύσεων. Η Ελλάδα παραμένει τελευταία στις επενδύσεις ως προς το ΑΕΠ και το πρόβλημα αυτό δεν θα το λύσουν οι ξένες επενδύσεις όσο η αναιμία αυτή αποτελεί δομικό πρόβλημα, όσο παραμένουν πολύ χαμηλά οι εγχώριες επενδύσεις και όσο ξένες επενδύσεις είναι προσανατολισμένες σε μη παραγωγικές τοποθετήσεις και εξαγορές.

Εκδήλωση όλων των παραπάνω, εκτός του brain drain, είναι το διευρυνόμενο εμπορικό έλλειμμα και ένα από τα μεγαλύτερα στην ΕΕ ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών που επιδεινώνεται επικίνδυνα. Από την άποψη τόσο των μακροοικονομικών δεικτών όσο και των δεικτών κοινωνικής ευημερίας η Ελλάδα πλέον όχι μόνο κατατάσσεται στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης αλλά δυστυχώς συγκρίνεται με τις τελευταίες από αυτές. Σε πλήρη αντιδιαστολή με τα φληναφήματα της «ισχυρής Ελλάδας» στον «πυρήνα της Ευρωζώνης». Αντί η βαθιά κρίση και απώλεια εθνικού εισοδήματος και εθνικής ισχύος της περιόδου των μνημονίων να γίνει μάθημα για διόρθωση των στρεβλώσεων του παραγωγικού μοντέλου, η Ελλάδα ξαναβαδίζει σήμερα στον ίδιο αδιέξοδο δρόμο.

Το μεγάλο πρόβλημα με το success story που συστηματικά προβάλλουν κυβέρνηση και ΜΜΕ δεν είναι το ψέμα της εικονικής πραγματικότητας, αλλά ότι πίσω της κρύβεται η έλλειψη βούλησης και εργαλείων για αναπτυξιακό σχεδιασμό της οικονομίας με περιβαλλοντικά βιώσιμο τρόπο και υπέρβασης των παθογενειών της. Με τη σημερινή πορεία πραγμάτων η ευκαιρία των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης θα πάει χαμένη όπως πήγαν χαμένες τόσες ευκαιρίες μετά την είσοδο στην ΕΕ, η απόκλιση από τις προηγμένες οικονομίες από την ΕΕ θα μεγαλώνει, και θα διαιωνίζεται η τεχνολογική υστέρηση της ελληνικής παραγωγικής δομής, οι περιορισμένης έκτασης διακλαδικές συνεργασίες και η ελλιπής ένταξη σε ολοκληρωμένες εγχώριες και διεθνείς αλυσίδες αξίας. Μέχρι μια νέα μεγάλη διεθνής ύφεση να μας χτυπήσει την πόρτα. Η αβελτηρία που χαρακτήρισε την προ κρίσης Ελλάδα της Ευρωζώνης έχει επανέλθει επιθετικά με τη διακυβέρνηση Μητσοτάκη, με άλλη μορφή, σε χειρότερες δημοσιονομικές συνθήκες, αλλά ακόμη μεγαλύτερο κομψασμό για δήθεν επιτυχίες συγκριτικά με την περίοδο Σημίτη και Καραμανλή.

Δίπλα στην ωρολογιακή βόμβα του σοβαρότατου δημογραφικού προβλήματος, αυτή η πολιτική αβελτηρία και το καθοδικό παραγωγικό σπινάλ προδιαγράφει την παραπέρα μελλοντική υποβάθμιση της χώρας, οικονομική, κοινωνική, γεωπολιτική, αν δεν υπάρξει δραστική αλλαγή πορείας.

Η φύση και οι δομές της κυβέρνησης Μητσοτάκη

Δυο είναι τα βασικά-δομικά χαρακτηριστικά της διαχείρισης Μητσοτάκη:

-Η παράδοση κρίσιμων τομέων της οικονομικής-παραγωγικής δραστηριότητας σε ομάδες συμφερόντων που κερδοσκοπούν ασύδοτα σε βάρος της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

-Η υποβάθμιση και απαξίωση των δημοκρατικών θεσμών, η χειραγώγηση της Δικαστικής Εξουσίας, αλλά και των Ανεξάρτητων Αρχών διαφάνειας και Ελέγχου της Εκτελεστικής Εξουσίας. Σε περιπτώσεις παρακάμπτεται ακόμα και το ίδιο το Συνταγματικό πλαίσιο (περίπτωση άρθρου 16), ενώ η προκλητική παραβίαση των δικαιωμάτων των πολιτών, όπως στις περιπτώσεις των παρακολουθήσεων, παραπέμπει στις πιο σκοτεινές περιόδους της σύγχρονης ιστορίας. Υπάρχει ζήτημα Δημοκρατίας στη χώρα.

Οι σχέσεις διαπλοκής ισχυρών οικονομικών συμφερόντων, πολιτικής εξουσίας και μεγάλων Μέσων Ενημέρωσης απέκτησαν επί διακυβέρνησης Μητσοτάκη εντονότερα καθεστωτικά χαρακτηριστικά. Η διαπλοκή αποτελεί ένα από τα μεγάλα προβλήματα της χώρας, όχι μόνο για τη δημοκρατία και το πολιτικό σύστημα αλλά και την ίδια την οικονομία. Έχοντας προνομιακές σχέσεις με το τραπεζικό σύστημα, και διανέμοντας τα «φιλέτα» σε συγκεκριμένα ισχυρά οικονομικά συμφέροντα, η διαπλοκή κρατά «κλειστή» την ελληνική οικονομία τόσο προς ξένους επενδυτές όσο και προς την εγχώρια υγιή επιχειρηματικότητα. Η διαχείριση των Πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης κυρίως σε όφελος αυτών των ισχυρών οικονομικών συμφερόντων δεν αγνοεί μόνο τη μεγάλη ανάγκη ενίσχυσης της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας αλλά βλάπτει συνολικά την παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας που παραμένει χαμηλή και αποτελεί σημαντικό παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής καθυστέρησης και οπισθοπορείας.

Πολιτικές Μεταβολές

Η κρίση της Πολιτικής και συνακόλουθα η κρίση της πολιτικής εκπροσώπησης αλλά και της λαϊκής κυριαρχίας οξύνθηκε έντονα τα τελευταία χρόνια σ' ολόκληρο τον δυτικό κόσμο αλλά και στην πατρίδα μας. Στο περιβάλλον αυτό διαμορφώθηκε μια οξύτατη αντίθεση μεταξύ των ισχυρών οικονομικοπολιτικών συμφερόντων και της μεγάλης κοινωνικής-λαϊκής πλειοψηφίας. Με βάση την κυρίαρχη αυτή αντίθεση και τη θέση που υιοθετεί κάθε κομματικός σχηματισμός απέναντι σ' αυτήν, καθορίζεται τόσο η στρατηγική όσο και η πολιτικο-ιδεολογική φυσιογνωμία κάθε κόμματος.

Νέα Δημοκρατία - Τρία είναι τα βασικά ιδεολογικο-πολιτικά ρεύματα που καθορίζουν τις πολιτικές επιλογές και τις πρακτικές της κυβέρνησης Μητσοτάκη.

► Η ακραία νεοφιλελεύθερη αντίληψη που βάλλει κατά της Εργασίας, κατά των δικαιωμάτων των πολιτών (ατομικά, πολιτικά, κοινωνικά) και ιδιωτικοποιεί βασικούς θεσμούς του κοινωνικού Κράτους (Υγεία, Παιδεία, Περίθαλψη, θεσμούς αλληλεγγύης) αλλά και βασικές δραστηριότητες του «βαθέος» Κρατικού μηχανισμού.

► Το ακροδεξιό – φασίζον ρεύμα που «επικοινωνεί» ευθέως με τα ακροδεξιά κόμματα και τους «νοσταλγούς» της Χούντας και των αντικομμουνιστικών δογμάτων.

► Το υπερσυντηρητικό ρεύμα που επαναφέρει κοινωνικές ταυτότητες, προκαταλήψεις και ανορθολογικές ερμηνείες περασμένων δεκαετιών και συνδέεται με τα πλέον αντιδραστικά εκκλησιαστικά στοιχεία. Είναι χαρακτηριστικό το γεγονός ότι από το εκλογικό ποσοστό του 41% της Ν.Δ. τουλάχιστον το 15% ανήκει στις δυο τελευταίες κατηγορίες.

Το «κεντρώο» - ψευδοεκσυγχρονιστικό προφίλ που προβάλλει με πολλά «δάνεια» από παλαιότερες κεντροαριστερές κυβερνήσεις, που λειτουργεί χωρίς αρχές με μόνο στόχο τη διαχείριση της εξουσίας, επηρεάζει ένα τμήμα του κεντρώου ακροατηρίου «νομιμοποιώντας» κάτω από τον «κεντρώο» μανδύα ακροδεξιές και ακραία άδικες νεοφιλελεύθερες πολιτικές και πρακτικές.

Προφανώς δεν άλλαξε ο χαρακτήρας της ΝΔ. Δηλαδή, ένα νεοφιλελεύθερο κόμμα, πελατειακό με έντονα στοιχεία διαφθοράς, αυταρχισμού και μεγάλη θεσμική και δημοκρατική δυσανεξία.

Το ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ ανήκει πολιτικά στον ευρύτερο προοδευτικό χώρο. Προγραμματικά έχει αρκετά σημεία σύγκλισης με το ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και συμπτώσεις στο πεδίο των κοινωνικών διεκδικήσεων. Ταυτόχρονα, όμως, δεν έχει σαφές στίγμα, καθώς δεν μπορεί να υπερβεί τις αντιφάσεις στο εσωτερικό του και τους συμβιβασμούς του τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές λιτότητας, καθώς και το “μνημονιακό” του παρελθόν, για αυτό και σε μια σειρά ζητημάτων συναινεί με τον πυρήνα βασικών νεοφιλελεύθερων αντιλήψεων και κυβερνητικών παρεμβάσεων.

Ο κομματικός ανταγωνισμός είναι εύλογος, όμως τα τελευταία χρόνια κάτω από αυτό το «άγχος» θέτει ως πρώτο στόχο τη συρρίκνωση του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, ενώ βασικός αντίπαλος για όλες τις προοδευτικές δυνάμεις θα έπρεπε να είναι και είναι η κυβέρνηση Μητσοτάκη και οι συντηρητικές πολιτικές της. Με τη στάση του αυτή το ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ υπονόμωσε επιπλέον το προοδευτικό σύστημα της απλής αναλογικής για τα επόμενα χρόνια.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες η ενίσχυση του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, η διατήρησή του ως ισχυρού πόλου εξουσίας και η σαφής και ουσιαστική του αντιπαράθεσή του προς την κυβέρνηση Μητσοτάκη, αποτελούν την αναγκαία συνθήκη για μια μελλοντική προοδευτική κυβέρνηση.

Το ΚΚΕ τα τελευταία χρόνια ακολουθεί μια πορεία πολιτικού απομονωτισμού και σκληρού ανταγωνισμού με το σύνολο των προοδευτικών, δημοκρατικών δυνάμεων που τις εξομοιώνει με την ΝΔ, αποκλείοντας κάθε πολιτική συνεργασία. Δέχεται μόνο προσχωρήσεις μεμονωμένων πολιτικών προσώπων. Η λογική «πέντε κόμματα – δύο πολιτικές» λειτουργεί ισοπεδωτικά σε σχέση με τις πολιτικές διαφορές και στην πράξη ευνοεί την συντήρηση. Ο «αυτοαποκλεισμός» του ΚΚΕ έχει πάρει τα τελευταία χρόνια «ιδεολογικά χαρακτηριστικά», γεγονός που ικανοποιεί πολιτικά τη ΝΔ παρά την ιδεολογική και πολιτική κριτική που της κάνει, αφού δεν έχει πολιτικά στοιχεία ανατροπής της. Έτσι είναι και οι δύο ικανοποιημένοι. Ο καθένας από τη δική του σκοπιά. Όμως, με τη στάση του αυτή το ΚΚΕ συνιστά πολιτικό εμπόδιο για μία ευρύτερη συμμαχία των προοδευτικών δυνάμεων.

Η πολύπλευρη ενίσχυση της ακροδεξιάς με την είσοδο στη Βουλή του μορφώματος των Σπαρτιατών που στήριξε ανοιχτά ο Ηλίας Κασιδιάρης και η εγκληματική ναζιστική οργάνωση της Χρυσής Αυγής, του υπερσυντηρητικού κόμματος Νίκη και η ενισχυμένη παρουσία της Ελληνικής Λύσης, υποδηλώνει τη στροφή ενός τμήματος της κοινωνίας σε ακροδεξιές αντιουστημικές δυνάμεις εξαιτίας της επισφάλειας, της κοινωνικής κρίσης και ρευστότητας, της προώθησης της λογικής της πολιτικής ισοπέδωσης, της επικράτησης της ανορθολογικών απόψεων την περίοδο της πανδημίας και της υποστήριξης σκοταδιστικών κέντρων, και συμβαδίζει με τη τάση που παρατηρείται σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Η ρητορική της κυβέρνησης που επιχειρεί με διάφορα μέσα όχι μόνο να κλείσει το μάτι στα ακροδεξιά ακροατήρια, αλλά και ενσωματώνει στοιχεία της ακροδεξιάς ατζέντας, τελικά ενίσχυσε την παρουσία των ακροδεξιών μορφωμάτων. Η κοινοβουλευτική τους παρουσία διευκολύνθηκε αντικειμενικά από την απλή αναλογική στις εκλογές του Μαΐου και ενισχύθηκε λόγω και της αυξημένης αποχής στις εκλογές του Ιουνίου. Σε κάθε περίπτωση αποδείχθηκε ότι η αντιμετώπιση της ακροδεξιάς και του νεοφασισμού δεν μπορεί να γίνει με αποσπασματικές νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως επιχειρήσε η κυβέρνηση, και οι οποίες δεν εμπόδισαν την είσοδο των Σπαρτιατών στη Βουλή. Απαιτείται δημοκρατικό μέτωπο, μάχη σε επίπεδο ιδεών και αξιών, κινητοποίηση της κοινωνίας και ουσιαστική ενίσχυση της Δημοκρατίας και των πολιτικών που μειώνουν την επισφάλεια και τις ανισότητες και δημιουργούν συνθήκες κοινής ευημερίας και κοινωνικής συνοχής.

Κοινωνική και πολιτικο-ιδεολογική κρίση

Βαθιές και σημαντικές μεταβολές συντελέστηκαν στη χώρα μας, αλλά και σε ολόκληρο σχεδόν τον ευρωπαϊκό και δυτικό κόσμο κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες.

Η παγκοσμίων διαστάσεων χρηματοπιστωτική κρίση, οι πανδημίες, η ενεργειακή κρίση, η κλιματική κρίση και τα καταστροφικά ακραία φαινόμενα, και οι πολεμικές αναμετρήσεις εντείνουν την ανασφάλεια και έχουν σημαντικές επιπτώσεις στις σύγχρονες κοινωνίες

(οικονομικές, ιδεολογικές, ψυχολογικές), αλλά και ξεχωριστά στα άτομα, διαμορφώνοντας νέους τύπους σχέσεων, ατομικών στάσεων, αντιλήψεων τόσο σε συλλογικό όσο και σε ατομικό επίπεδο.

Σ' αυτά τα θεμελιώδη αίτια θα πρέπει να προσθέσουμε την εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, των δικτύων πληροφόρησης και επικοινωνίας που αλλάζουν καθοριστικά τη σχέση Κεφαλαίου - Εργασίας, τις παραγωγικές και κοινωνικές σχέσεις και δημιουργούν νέους χαρακτηριστικούς τύπους ατομικής και κοινωνικής χειραγώγησης.

Κοινωνικές μεταβολές

Η πατρίδα μας και η κοινωνία μας πέρα από τις επιπτώσεις των πολλαπλών αυτών κρίσεων και αλλαγών από το 2010 μέχρι σήμερα έζησε μια κατάσταση χρεωκοπίας που οδήγησε σε πολύμορφες κοινωνικές κρίσεις.

Η διεύρυνση των ανισοτήτων (οικονομικών και κοινωνικών), η αποδυνάμωση και υποβάθμιση των θεσμών του κοινωνικού κράτους, η διάλυση των συλλογικών θεσμικών εκφράσεων της κοινωνίας, διαμόρφωσε νέες στάσεις, αντιλήψεις και ερμηνείες από την πλευρά των πολιτών αλλά και των ευρύτερων κοινωνικών ρευμάτων.

Η αποδυνάμωση και ο κατακερματισμός της μεσαίας τάξης, η περιφρόνηση της ατομικής ιδιοκτησίας (κατασχέσεις, κόκκινα δάνεια) αποδεικνύουν ότι ο καθεστωτικός νεοφιλελευθερισμός και οι πολιτικοί εκφραστές του έχουν εγκαταλείψει βασικά στοιχεία της αστικής-φιλελεύθερης συντηρητικής δημοκρατίας.

► Η ελληνική κοινωνία αντιμετωπίστηκε τόσο κατά την περίοδο 2010-2014 όσο και κατά την διακυβέρνηση από τη Ν.Δ. ως κοινωνία της επισφάλειας και της διακινδύνευσης στην οποία οι κρίσεις αποτελούν εξωτερικές νομοτέλειες και η αντιμετώπισή τους γίνεται μέσω της ατομικής ευθύνης, οπότε και ο αγώνας της επιβίωσης είναι προσωπικός.

► **Συνακόλουθα, ο ατομικισμός, η απουσία προοπτικής και η προσπάθεια επιβίωσης έχουν δυο σοβαρές συνέπειες:**

1. Τον ακραίο ανταγωνισμό που διαπερνά την κοινωνία και τις κοινωνικές ομάδες και ο οποίος μεταφέρεται τόσο στο εσωτερικό της οικογένειας (ενδοοικογενειακή βία, γυναικοκτονίες, συνεχής ένταση σχέσεων) όσο και μεταξύ κοινωνικών ομάδων νέων (ενδοσχολική βία, βία ανηλίκων και οπαδική βία).

Ιδιαίτερα η νέα γενιά καταδικασμένη είτε στην ανεργία είτε στην ελαστική, επισφαλή και φθηνή εργασία, βιώνει ένα μίζερο παρόν χωρίς μέλλον, χωρίς προοπτική. Η μαζική φυγή ενός πολύτιμου επιστημονικού-πνευματικού δυναμικού στο εξωτερικό αποτελεί το μεγαλύτερο πλήγμα για το μέλλον της χώρας και επιτείνει το δημογραφικό πρόβλημα.

2. Η βαθιά κοινωνική κρίση συνοδεύεται και ανατροφοδοτείται από την κρίση της Πολιτικής και των πολιτικών φορέων, μια κρίση ιστορικής μορφής που συνδέεται με την κυριαρχία του νεοφιλελεύθερου-χρηματοπιστωτικού προτύπου το οποίο κυριαρχεί.

Ο επηρεασμός πολλές φορές της εκτελεστικής εξουσίας στη λήψη κρίσιμων αποφάσεων με αδιαφανή μέσα από μεγάλα επιχειρηματικά συμφέροντα υπονομεύει την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος (κόμματα και πολιτικό προσωπικό) και πλήττει το λαϊκό συμφέρον και τη Δημοκρατία.

Σήμερα μετά από 30 περίπου χρόνια επικράτησης του νεοφιλελευθερισμού φαίνεται να κυριαρχεί μια νέα τάξη «αξιών» που συνδέονται άμεσα με τους αγοραίους μηχανισμούς του ανταγωνισμού, με την απαξίωση των δημόσιων και κοινωνικών αγαθών, με τη συστηματική υπονόμευση της Δημοκρατίας και των θεσμών της.

Στην πατρίδα μας είναι γεγονός ότι η κυβέρνηση της ΝΔ φαίνεται να ηγεμονεύει σε ιδεολογικο-πολιτικό επίπεδο με την καθοριστική συμβολή των μηχανισμών προπαγάνδας που διαθέτει.

Μια ηγεμονία που βρίσκει έδαφος στην απογοήτευση, στην παραίτηση, στην ανασφάλεια για το σήμερα και το αύριο.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ. βρίσκεται σε διαρκή μονομέτωπη σύγκρουση με τη νεοφιλελεύθερη – αυταρχική, κουλτούρα Μητσοτάκη που περιφρονεί τη Δημοκρατία, δίνοντας μια σύνθετη μάχη τόσο στο επίπεδο των αξιών και αρχών όσο και στο πεδίο των θέσεων και των στρατηγικών του επιλογών (οικονομικών – θεσμικών- κοινωνικών – πολιτισμικών - περιβαλλοντικών), καλώντας όλες τις κοινωνικές, πολιτικές, προοδευτικές και δημοκρατικές δυνάμεις σε έναν αγώνα που θα κρίνει το ίδιο το παρόν και το μέλλον της Δημοκρατίας στον τόπο μας.

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Η Πορεία του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ – Απολογισμός – Παρακαταθήκη - Προοπτική

Οι Παρακαταθήκες μας, διακυβέρνηση, αγώνες και κατακτήσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του Γενάρη του 2015 αναδείχθηκε με τη λαϊκή και δημοκρατική ψήφο στην κυβέρνηση της χώρας επειδή κατόρθωσε σε μία περίοδο βαθιάς κρίσης να μετασχηματίσει την κοινωνική ριζοσπαστικοποίηση και δυναμική και το λαϊκό ξέσπασμα σε αίτημα για απελευθέρωση από την μέγγενη της λιτότητας και των μνημονίων και την συντεταγμένη προοδευτική πορεία της χώρας.

Η διακυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, μετά τον επώδυνο αλλά αναγκαίο συμβιβασμό που αποτέλεσε η υπογραφή του 3ου μνημονίου και τη νέα νίκη του κόμματος τον Σεπτέμβριο του 2015, άσκησε την διακυβέρνηση σύμφωνα με τις δημοσιονομικές συνθήκες της χώρας σε εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες καταφέροντας να κρατήσει την κοινωνία όρθια και να ενισχύσει το Κοινωνικό Κράτος, να ρυθμίσει μακροπρόθεσμα το δημόσιο χρέος και να βγάλει τη χώρα από τα μνημόνια αφήνοντας γεμάτα ταμεία και καθαρό αποθεματικό μαξιλάρι ασφαλείας, να διατυπώσει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο ανάπτυξης που ενσωμάτωνε τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, και να προωθήσει δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις υπέρ των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Δεν κατάφερε ωστόσο να προχωρήσει στην πλήρη υλοποίηση του προγράμματος του και στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις για τον εκδημοκρατισμό της χώρας με αποτέλεσμα τη διευκόλυνση της δεξιάς παλινόρθωσης μετά το 2019.

Η εξωτερική πολιτική της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, από κοινού με τη διεθνή παρουσία και τις πρωτοβουλίες του Αλέξη Τσίπρα υπήρξε εξαιρετικά θετική και χρήσιμη για τη χώρα, με κορύφωση τη Συμφωνία των Πρεσπών, που έλυσε ένα μακροχρόνιο πρόβλημα της περιοχής και αναβάθμισε την εικόνα της Ελλάδας στη διεθνή σκηνή.

Ο απολογισμός της κυβερνητικής θητείας του ΣΥΡΙΖΑ αν και ψηφίστηκε ομόφωνα (με μία λευκή ψήφο) από την Κεντρική Επιτροπή τον Φεβρουάριο του 2020 δεν υπήρξε ουσιαστικά αναστοχαστικός. Μετά τις εκλογές του 2019 και την επιστροφή της ΝΔ στην κυβέρνηση, ο ΣΥΡΙΖΑ από τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης δεν έπεισε τους/τις πολίτες ότι είχε κατανοήσει το μήνυμα των εκλογών και ότι ήταν πλέον σε θέση να υπερβεί υποκειμενικές αγκυλώσεις για την άσκηση της αξιωματικής αντιπολίτευσης και την επιστροφή στην διακυβέρνηση της χώρας.

Δομικά και μορφικά αίτια της ήττας στις εκλογές του 2023.

Η βαριά και οδυνηρή ήττα των δύο επάλληλων αναμετρήσεων του Μαΐου και του Ιουνίου του 2023 οφείλεται τόσο σε εξωτερικούς όσο και σε ενδογενείς, εσωτερικούς παράγοντες που λειτούργησαν πολλαπλασιαστικά. Οφείλουμε με θάρρος και ειλικρίνεια, με κριτική και αυτοκριτική να αποτιμήσουμε την περίοδο από το 2019 μέχρι σήμερα, προκειμένου να αναγνωρίσουμε τα προβλήματα και τις κοινωνικές μεταβολές, ώστε με βάση τις συλλογικές

μας διαπιστώσεις να κάνουμε τις αναγκαίες αλλαγές και να χαράξουμε σε γερές βάσεις τη νέα πολιτική και οργανωτική μας πορεία.

Παράγοντες και συνθήκες που επέδρασαν στο εκλογικό αποτέλεσμα

-Η πανδημία από τις αρχές του 2020 αξιοποιήθηκε από την κυβέρνηση Μητσοτάκη και αποτέλεσε πολιτικό και κοινωνικό του «σύμμαχο» στις επιλογές της. Ο πολιτικός και κοινωνικός εγκλεισμός, η επιβολή της αντίληψης της «ατομικής ευθύνης», η απόγνωση και η τρομοκράτηση των πολιτών μπροστά στις θανατηφόρες συνέπειες της πανδημίας λειτούργησε ως ιδεολογικο-πολιτικός μηχανισμός νομιμοποίησης των επιλογών της.

- Με την προπαγανδιστική της επιχείρηση προώθησε δυο βασικά συνθήματα: «Όλοι είναι ίδιοι/ τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει με την πολιτική» και «η πορεία της χώρας είναι μονόδρομος/δεν υπάρχει εναλλακτική λύση» (ΤΙΝΑ), επιδιώκοντας να ουδετεροποιήσει το περιεχόμενο της στρατηγικής μορφής σύγκρουσης μεταξύ Ν.Δ. και ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ.

-Το κυβερνητικό καθεστώς κατά την περίοδο 2019-2023 διέθεσε δεκάδες δις ευρώ, ένα τεράστιο χρηματικό ποσό από το οποίο επωφελήθηκαν πρωταρχικά τα συστημικά καρτέλ και οι φίλα προσκείμενοι επιχειρηματίες. Πέραν αυτών όμως επί μέρους ροή του χρήματος κατευθύνθηκε σε ενδιάμεσες επαγγελματικές κατηγορίες και εργασιακές δραστηριότητες με αποτέλεσμα να επωφεληθούν επάλληλοι κύκλοι συμφερόντων.

-Σε αυτήν την κεντρικά κατευθυνόμενη επιχείρηση εξαγοράς οικονομικών φορέων και επί μέρους συμφερόντων θα πρέπει να προσθέσουμε το πανίσχυρο δίκτυο πελατειακών σχέσεων που δρα εδώ και χρόνια στο επίπεδο των ενδιάμεσων θεσμών και φορέων (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Επιμελητήρια, επαγγελματικές οργανώσεις, σωματεία, ελεγχόμενοι από την κυβέρνηση της Ν.Δ.). Ιδιαίτερα κατά την προεκλογική περίοδο οι στοχευμένες παροχές προς ειδικές ομάδες συμπλήρωσαν το δίκτυο των πελατειακών σχέσεων και της εξαγοράς συνειδήσεων.

Όλες αυτές οι κυβερνητικές πολιτικές έδωσαν την εικόνα μιας ισχυρής παρεμβατικής εξουσίας που μπορούσε να επηρεάζει τις ζωές των πολιτών παρά τα μεγάλα λάθη της

Η ΝΔ κατάφερε να επιβάλει την δική της ατζέντα στην προεκλογική αντιπαράθεση: την ατζέντα του φόβου. Και να υποστηρίξει με αυτό τον τρόπο -στο δίπολο σταθερότητα, από τη μια, αλλαγή, από την άλλη-, ως πλειοψηφική, την τάση του δικού της αφηγήματος αξιοποιώντας και δικά μας λάθη

Για τη διπλή εκλογική ήττα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ στις εθνικές εκλογές καθοριστικό ρόλο έπαιξαν κυρίως πέντε στοιχεία:

1.Η έλλειψη αξιοπιστίας και εμπιστοσύνης του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, σε ένα μεγάλο τμήμα του εκλογικού σώματος, που συμπεριελάμβανε και ένα σημαντικό τμήμα πρώην ψηφοφόρων μας. Η ευθύνη του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι, ότι δεν επιχείρησε έναν ουσιαστικό και πειστικό αναστοχασμό της κυβερνητικής θητείας του, με αυτοκριτικά στοιχεία τόσο μέσα στο κόμμα, όσο και σε επίπεδο κοινωνίας. Με συγκροτημένες και δημόσιες, παρεμβάσεις και συζητήσεις. Την ίδια στιγμή δεν προέβαλε όσο έπρεπε τα αδιαμφισβήτητα θετικά και επιτυχή στοιχεία της πολιτικής του, όπως, Συμφωνία Πρεσπών και έξοδο της χώρας από τα Μνημόνια, με ταυτόχρονη ενίσχυση των πιο κοινωνικά και οικονομικά ευάλωτων πολιτών, κλπ. Έλειψε μια συστηματική επαγγελματική καμπάνια αποδόμησης, της δήθεν «αναξιοπιστίας» και των δήθεν «ψεμάτων» του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Ωστόσο, το κύριο έλλειμμα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ ήταν ότι δεν εξήγησε πειστικά τα λάθη και τις παραλείψεις του και τους λόγους για τους οποίους έγιναν. Είναι χαρακτηριστικό, ότι στις πρόσφατες εκλογές η ΝΔ εκμεταλλεύτηκε αυτή την αδυναμία μας, προτάσσοντας ως «φόβητρο» τα «δήθεν πεπραγμένα» του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ της κυβερνητικής περιόδου του, αγνοώντας και καλύπτοντας έτσι τα πρόσφατα καταστροφικά δικά της κυβερνητικά πεπραγμένα, που ήταν το πραγματικό ζητούμενο των τελευταίων εκλογών.

Με δεδομένη την κυβερνητική εξάρτηση των περισσότερων ΜΜΕ, που οργάνωσαν και καλλιέργησαν συστηματικά ένα αντί-ΣΥΡΙΖΑ κλίμα, που όμως «περνούσε» στην κοινή γνώμη, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεν αντιμετώπισε αποτελεσματικά την επίθεση εναντίον του, ούτε αξιολόγησε

επαρκώς την επίπτωση της στην κοινωνική συνείδηση και το βάθος του αντι – ΣΥΡΙΖΑ μετώπου.

2. Η αναποτελεσματική αντιπολίτευση στα μεγάλα ζητήματα που απασχόλησαν κατά την περίοδο 2019-23, συνδυαζόταν με ανεπάρκειες μιας θετικής πρότασης που θα ξανάδινε προοπτική στην κοινωνική πλειοψηφία. Στη διάρκεια την τετραετίας 2019-2023, ο ΣΥΡΙΖΑ δεν διάβασε σωστά το μήνυμα των πολιτών που του έδωσαν τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Αντί για άσκηση προγραμματικής αντιπολίτευσης, ο ΣΥΡΙΖΑ ανέπτυξε πολλές φορές μία καταγγελτική ρητορική ενώ οι καιροί είχαν αλλάξει δραματικά και οι πολίτες ήθελαν μία αξιόπιστη εναλλακτική κυβερνητική πρόταση. Απέναντι στην πανδημία, την ενεργειακή κρίση, την κρίση ακρίβειας, την όξυνση στις ελληνοτουρκικές σχέσεων, το σκάνδαλο των υποκλοπών, τις πελατειακές σχέσεις και διαφθορά που εκτοξεύτηκαν, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεν είχε πάντα συντεταγμένο, πειστικό πολιτικό λόγο. Δεν έλλειψαν οι περιπτώσεις, που ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, διολίσθησε σε μια «ετεροβαρή» αντιπολίτευση όπου υπερτερούσε ο «καταγγελτισμός», ενώ έλειπε το δικό μας θετικό πολιτικό πρόσημο. Ρόλο αρνητικό έπαιξαν και ορισμένες λανθασμένες ή αντιφατικές δημόσιες τοποθετήσεις στελεχών και το άστοχο ύφος κάποιων δηλώσεών τους, καθώς και η προεκλογική αρνητική καμπάνια.

3.Αρνητικά στο εκλογικό αποτέλεσμα επίδρασε η ματαιώση σε μεγάλο βαθμό του αναγκαιού «μετασχηματισμού» του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ.

Θεωρήσαμε το 32% του 2019 ως δεδομένο και όχι ως εντολή του λαού να προχωρήσει ο ΣΥΡΙΖΑ-Π.Σ. σε σημαντικές αλλαγές. Ο μετασχηματισμός δεν προχώρησε αν και ήταν το «κλειδί» στην νέα περίοδο, για να σταθεροποιηθούμε ως κόμμα εξουσίας, με στόχο τη νίκη και την πολιτική αλλαγή στις επόμενες εκλογές. Η υλοποίηση της στρατηγικής της διεύρυνσης υπήρξε αποσπασματική. Χάθηκε το κρίσιμο διάστημα μετά τις εκλογές του 2019, αλλά και η επόμενη δεύτερη ευκαιρία μετά το Συνέδριο του 2022. Κάτι οι ισχυρές εσωκομματικές αντιδράσεις, κάτι η απροθυμία του στενού πυρήνα του κομματικού μηχανισμού σε πολλές οργανώσεις, κάτι η συμβιβαστική αναποφασιστικότητα της ηγεσίας λόγω του εσωτερικού «πολιτικού κόστους», κάτι η Πανδημία, το «τρένο χάθηκε». Η αναγκαία γείωση στην κοινωνία, η παρουσία μας σε όλους τους ενδιαμέσους θεσμούς (συνδικαλισμός, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων κλπ) και κοινωνικούς χώρους (νεολαία, πολιτισμός, διάνοηση κλπ), παρέμεινε στα όρια του παλιού μικρού ΣΥΡΙΖΑ και μας στέρησε μια αποτελεσματική πολιτική δράση. Ο ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ παρέμεινε κυρίως «κόμμα ψηφοφόρων» χωρίς σύνδεση με τη διάνοηση, την κοινωνική ανάλυση και τις νέες επιστημονικές επεξεργασίες.

Η τετραετία «έφυγε», χωρίς να αξιοποιηθεί η ευρύτητα μιας επανασύστασης, όπως όριζε η απόφαση του μετασχηματισμού, αριστερών, σοσιαλιστικών, κεντρώων, προοδευτικών και κινηματικών δυνάμεων, στη βάση μιας ρεαλιστικής προοδευτικής πρότασης, που θα δημιουργούσε εμπιστοσύνη ικανής και αποτελεσματικής κυβερνησιμότητας, διεκδικώντας τη νίκη στις επόμενες εκλογές. Άλλες πολιτικές προσεγγίσεις επιλέγει κάποιος, εάν θέλει, ένα μικρότερο κόμμα αριστερής ιδεολογίας απολύτως θεμιτό για όσους το επιλέξουν. Και άλλες, εάν επιδιώκει ένα κόμμα εξουσίας, με προοδευτικές πολιτικές, στον παρόντα χρόνο. Το μεγάλο λάθος είναι να προσπαθεί να κάνει και τα δύο ταυτόχρονα!

Αυτή η «ταυτοτική» σύγχυση ανάμεσα σε ένα κόμμα «ιδεολογικής ταυτότητας της Αριστεράς» και σε ένα ανοιχτό, μαζικό, λαϊκό κόμμα «πολιτικής και προγραμματικής ενότητας» μιας Σύγχρονης Αριστεράς που απευθύνεται σε ευρύτερα ακροατήρια, δεν δημιουργεί εμπιστοσύνη και αξιοπιστία κυβερνησιμότητας.

4.Η έλλειψη κυβερνησιμότητας. Η μετέωρη πρόταση για Προοδευτική Κυβέρνηση. Έγινε εμφανές, εξ αρχής, με την αρνητική στάση του ΠΑΣΟΚ, ότι δεν υπήρχε πολιτικό σχέδιο, που να έπειθε τους πολίτες, ότι μπορούσε να συγκροτηθεί προοδευτική κυβερνητική πλειοψηφία μέσω μιας προγραμματικής συμφωνίας, δύο ή περισσότερων κομμάτων. Δεν έφταιγε βέβαια η απλή αναλογική από μόνη της. Αλλά η εμφανής αδυναμία του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ από το 2019 και

μετά, να δημιουργήσει – να χτίσει – τις πολιτικές προϋποθέσεις υλοποίησης της. Η προεκλογική στάση του ΠΑΣΟΚ διευκόλυνε την στρατηγική της αυτοδυναμίας της ΝΔ και ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ αυτοπαγιδεύτηκε, σε σημείο να διολισθηθεί κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου, σε αδιέξοδες αντιφάσεις (κυβέρνηση ανοχής, ειδικού σκοπού κλπ), που ενίσχυσαν τελικά την ΝΔ και αποδυνάμωσαν περαιτέρω τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Ακόμα και όταν, υπήρχαν ισχυρά περιστατικά φθοράς της Κυβέρνησης, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεν επωφελείτο, ή επωφελείτο ελάχιστα και προσωρινά. Το εκλογικό αποτέλεσμα αποτέλεσε τελικά μια στρατηγική ήττα της απλής αναλογικής και ταυτόχρονα μια ήττα της στρατηγικής μας για την απλή αναλογικής.

5.Η υποτίμηση του αντιπάλου. Ο Μητσοτάκης, εκμεταλλευόμενος τη μεγάλης διάρκειας υγειονομική κρίση, την ενεργειακή κρίση και την χαλάρωση από την ΕΕ της δημοσιονομικής πειθαρχίας, προχώρησε σ' ένα σύστημα έκτακτων οικονομικών ενισχύσεων. Όλο αυτό το «πακέτο» το ενέταξε σ' ένα «περιτύλιγμα εκσυγχρονισμού» ανάπτυξης και μεταρρυθμίσεων. Δηλαδή, σ' ένα «μείγμα» νεοφιλελευθερισμού, συντηρητισμού και έκτακτων επιλογών σοσιαλδημοκρατικού τύπου. Προτάσσοντας τον εκσυγχρονισμό, την ανάπτυξη και την σταθερότητα, σε μια κοινωνία ταλαιπωρημένη και φοβισμένη μετά από 10 – 15 χρόνια περιπετειών. Έτσι, η ΝΔ διείσδυσε στον «κεντρώο χώρο». Διατηρώντας τον δεξιό συντηρητικό χαρακτήρα της, πέτυχε να επηρεάσει τις ενδιάμεσες κεντρώες ομάδες με επίχρισμα μεταρρυθμιστικού και «πράσινου» εκσυγχρονισμού, σοβαρότητας και σταθερότητας. Αντίθετα, η απαγκίστρωση του κεντρώου χώρου από το δεξιό «μπλοκ εξουσίας», ήταν και είναι όρος για την εκλογική επιτυχία της προοδευτικής παράταξης. Η αντιπολίτευση όφειλε να είχε αντιληφθεί το νέο πεδίο επικοινωνιακής μετατόπισης της ΝΔ και την κοινωνική επιρροή που δημιουργούσε και να αποδομήσει τον πολιτικό αντίπαλο.

Αυτές συνδυαστικά είναι οι αιτίες της μεγάλης εκλογικής ήττας του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Δεν έχασε επειδή το πρόγραμμα του δεν ήταν αρκούντως Αριστερό, αλλά γιατί η κοινωνία δεν πείστηκε ότι υπάρχει δυνατότητα άλλης πολιτικής και δεν έφτασε σε αυτήν αποτελεσματικό το πρόγραμμα μιας προοδευτικής διεξόδου. Στο γεγονός ότι το εκλογικό σώμα, κινήθηκε σε συντηρητικότερες κατευθύνσεις συνέβαλαν, με τα «κενά», τις αδυναμίες και την έλλειψη πειστικότητας και οι προοδευτικές δυνάμεις στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένου του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Το αποτέλεσμα ήταν η «σταθερότητα» και η «κανονικότητα» της ΝΔ, να κυριαρχήσει του αιτήματος για μια «πολιτική προοδευτική αλλαγή» του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ.

Από την κρίση στην Αναγέννηση - Η εσωκομματική προεδρική εκλογή, η κρίση στο κόμμα, οι αποχωρήσεις. Επανεκκίνηση, νέος κύκλος μαζί με την κοινωνία και τα κινήματα.

Η απόφαση του Αλέξη Τσίπρα, μετά το αποτέλεσμα των βουλευτικών εκλογών, να ανοίξει τις διαδικασίες διαδοχής για νέο Πρόεδρο στον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και να μην είναι ο ίδιος ξανά υποψήφιος, αποτέλεσε ένα σοκ για το κόμμα, τα μέλη και τους ψηφοφόρους μας.

Στα χρόνια της προεδρίας του, ο Αλέξης Τσίπρας πρωταγωνίστησε και ηγήθηκε της ραγδαίας ανόδου του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, που εδραίωσε το κόμμα μας στο επίκεντρο του πολιτικού σκηνικού και των διεθνών εξελίξεων. Ο Αλέξης Τσίπρας και ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ κατάφεραν να συσπειρώσουν το μεγαλύτερο μέρος του προοδευτικού χώρου, να ανοιχτούν στον ευρύτερο προοδευτικό και δημοκρατικό κόσμο και να ανοίξουν νέους δρόμους για την αριστερά και την προοδευτική παράταξη. Ηγέτης διεθνούς εμβέλειας, που συναντήθηκε με την ευρωπαϊκή αριστερά και την σοσιαλδημοκρατία, με τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ να παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο ως γέφυρα των ευρωπαϊκών προοδευτικών δυνάμεων, που δεν δίστασε να συγκρουστεί με τον εθνικισμό και τον λαϊκισμό, υπογράφοντας την ιστορική Συμφωνία των Πρεσπών, η οποία και άνοιξε νέους δρόμους για την ειρήνη και τη σταθερότητα στα Βαλκάνια.

Στις εκλογές του Μαΐου και του Ιουνίου και παρά το δυσμενές αποτέλεσμα, ο ελληνικός λαός και οι εκατοντάδες χιλιάδες ψηφοφόροι μας έδωσαν στον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ την εντολή και το καθήκον να ανταποκριθεί στο ρόλο της αξιωματικής αντιπολίτευσης, της βασικής δύναμης

που μπορεί να σταθεί απέναντι στη Δεξιά και τη σκοταδιστική ακροδεξιά, να ασκήσει αποφασιστική προγραμματική αντιπολίτευση και να υπερασπιστεί την κοινωνία από μια ανεξέλεγκτη, σκληρά νεοφιλελεύθερη και αντιλαϊκή ΝΔ. **Ταυτόχρονα, μας έδωσαν το μήνυμα ότι οφείλουμε να αλλάξουμε, να βελτιωθούμε, να ανασυντάξουμε άμεσα τις δυνάμεις μας, για να διεκδικήσουμε ξανά την κυβέρνηση της χώρας, ως ο βασικός κορμός της προοδευτικής παράταξης.**

Το πρώτο βήμα της νέας σελίδας για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ έγινε στις εσωκομματικές εκλογές του Σεπτεμβρίου, οι οποίες διεξήχθησαν σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για την κοινωνία και τη χώρα. Κι όμως, οι χιλιάδες αριστεροί, προοδευτικοί, δημοκρατικοί πολίτες, που έδωσαν ένα μαζικό παρόν στις κάλπες και ανέδειξαν με δημοκρατικό, καταστατικά άρτιο και αναμφισβήτητο τρόπο τον Στέφανο Κασσελάκη νέο πρόεδρο του κόμματος. Τα 150.000 παλιά, αλλά και τα νέα μέλη μας, τα οποία γράφτηκαν για πρώτη φορά, απέδειξαν με την παρουσία τους ότι ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι εδώ, αποτελεί κοινωνική ανάγκη και ελπίδα και με τον Στέφανο Κασσελάκη προχωρά μπροστά, στη βάση της μεγάλης παρακαταθήκης του Αλέξη Τσίπρα.

Σε αυτήν τη δύσκολη συγκυρία για τη χώρα μας, είναι αναγκαία όσο ποτέ η συσπείρωση των αριστερών, προοδευτικών, δημοκρατικών δυνάμεων για την ανατροπή της αντιλαϊκής και συντηρητικής πολιτικής της κυβέρνησης της ΝΔ. Η αποχώρηση μελών της Κ.Ε. του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, καθώς και βουλευτών/τριών, χωρίς να θεμελιώνεται πολιτική διαφορά με ιδεολογικούς όρους, αποδυναμώνει την προοπτική μιας προοδευτικής διεξόδου και μιας κυβερνώσας Αριστεράς στο πλευρό της κοινωνίας. Ειδικά η αποχώρηση βουλευτών/τριών που εξελέγησαν πρόσφατα μέσα από τα ψηφοδέλτια του κόμματος και η συγκρότηση ανταγωνιστικής ΚΟ στην Βουλή είναι αντίθετη με την έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αλλά και με τις ανάγκες και τις προσδοκίες του δημοκρατικού αριστερού και προοδευτικού κόσμου.

Νέα σελίδα για τον ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ: Ανανέωση – Συσπείρωση - Επανεκκίνηση

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ γυρίζει σελίδα, ανταποκρίνεται στα κειμήματα και τις ανάγκες της εποχής και της κοινωνίας και προχωράει μπροστά. Μέσα κι έξω από τη Βουλή, στην κοινωνία, στα κινήματα, στους αγώνες του λαού. Γιατί έχει χρέος απέναντι στην κοινωνία, να μη διαψεύσει τις προσδοκίες της. Συνεχίζοντας να μάχεται για την ενότητα του προοδευτικού χώρου, για την ανασχεση των πολιτικών της ΝΔ, αλλά και για την επόμενη μέρα για την κοινωνία και τη χώρα με μία αξιόπιστη εναλλακτική κυβερνητική πρόταση. Συνεπείς στις παραδόσεις μας, εκφράζουμε τις ανάγκες και τα συμφέροντα της κοινωνίας και της χώρας, συνθέτουμε και εκφράζουμε το ιστορικό ρεύμα και την προοπτική της προοδευτικής παράταξης.

Οι γεωπολιτικές αλλαγές, οι μεγάλες αβεβαιότητες των επόμενων δεκαετιών, οι ανισότητες και οι συγκρούσεις που πολλαπλασιάζονται σε συνδυασμό με την κλιματική και ψηφιακή μετάβαση, τις τεχνολογικές αλλαγές, την τεχνητή νοημοσύνη δημιουργούν ένα νέο κόσμο που έχει ανάγκη την εμβάθυνση και ενίσχυση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου για να παραμείνει η συνεκτικότητα της κοινωνίας, οι συνεργατικές κοινωνικές λειτουργίες. Απαιτούν μία ισχυρή και σύγχρονη κοινωνία, δημοκρατική και πλουραλιστική, με αποκεντρωμένους, ανεξάρτητους και ισχυρούς θεσμούς.

Οι πολιτικοί συσχετισμοί σήμερα και οι δυνατότητες εκπροσώπησης των αναγκών και των συμφερόντων της κοινωνίας και της χώρας. Η αμφισβήτηση της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της επιστήμης, της αυτοδιοίκησης και γενικά του κράτους δικαίου και του ευρωπαϊκού κεκτημένου σήμερα στην Ελλάδα γεννά νέες υποχρεώσεις και νέες δυνατότητες πολιτικής δράσης, αλλά και κοινωνικών συμμαχιών. Θέτει την υποχρέωση της προοδευτικής κυβερνητικής διεξόδου που δεν μπορεί να δοθεί με δογματικές αναγνώσεις αριστερής καθαρότητας που δημιουργεί μέτωπα μέσα στον προοδευτικό χώρο κάνοντας το χατίρι στη

δεξιά πολιτική. Ούτε με παρωχημένα και χρεωκοπημένα στην κοινωνία σχέδια επαναφοράς ενός βολικού δικομματισμού που δεν μπορεί και δεν τολμά να τα βάλει με το κατεστημένο σύστημα εξουσίας και να θέσει το συμφέρον της κοινωνίας πάνω από το κομματικό συμφέρον.

Στις ανάγκες, στα δεδομένα και στις προκλήσεις της νέας εποχής αναδεικνύουμε τις νέες προοδευτικές απαντήσεις. Για τη δημοκρατική λειτουργία, στην οικονομία, στην εργασία, στα δημόσια αγαθά, στην προστασία του περιβάλλοντος, στα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα, στην ενημέρωση και στον πολιτισμό στα νέα δεδομένα που φέρνει ο ψηφιακός κόσμος και η τεχνητή νοημοσύνη. Γιατί η τεχνολογική εξέλιξη οφείλει να είναι στην υπηρεσία της κοινωνίας, να απελευθερώνει τον άνθρωπο, και όχι να δημιουργεί νέες ανισότητες και εξαρτήσεις. Σε αυτήν την κατεύθυνση απαιτείται η πλήρης κατανόηση των αλλαγών, των συνεπειών και των νέων δυνατοτήτων που επιφέρουν, και η ανάγκη για νέους κανόνες, δημοκρατική ρύθμιση και έλεγχο σε εθνικό, ευρωπαϊκό επίπεδο και διεθνές επίπεδο. Τα θέματα του κλίματος και της κατάρρευσης των οικοσυστημάτων (κρίση, ανθεκτικότητα, προσαρμογή και νέο μοντέλο παραγωγής, κατανάλωσης και κοινωνικής οργάνωσης προστασία και αποκατάσταση οικοσυστημάτων) της ψηφιακής μετάβασης (εργασία, διοίκηση, κράτος, προστασία προσωπικών δεδομένων, κυβερνοασφάλεια) και της δημοκρατίας δημιουργούν και υποχρεώνουν σε νέες επεξεργασίες και νέες πολιτικές και κοινωνικές συμμαχίες. Αναγκαία και σημαντική η προοδευτική μεταρρυθμιστική ταυτότητα του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ της νέας εποχής σε συμμαχία και συνομιλία με τη διανοήση, την επιστήμη, τις δυνάμεις της παραγωγής, και τους νέους ανθρώπους που κατεξοχήν αφορά ο νέος ραγδαία μεταβαλλόμενος κόσμος. Στις μεγάλες αλλαγές και την κρίση αβεβαιότητας δεν αρκεί η αντιπολίτευση και το κόμμα οπαδών. Απαιτείται επιτελικότητα και ριζοσπαστικές προτάσεις προοδευτικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και η πολιτική συνειδητοποίηση, συλλογική δράση και ενεργός κοινωνική συμμετοχή για την υλοποίησή τους.

Η αναγκαιότητα του ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ σήμερα ως κόμμα της προοδευτικής κυβερνητικής διεξόδου. Οι κοινωνικές-πολιτικές μας αναφορές. Νέα κοινωνική συμφωνία, πολιτική κοινωνικών και πολιτικών συμμαχιών. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ διεκδικεί να εκφράσει πολιτικά την κοινωνική πλειοψηφία, να επεξεργαστεί και να προωθήσει, τις ώριμες αλλαγές που ενισχύουν τη θέση των πολλών, στοχεύοντας στην παραγωγική ανασυγκρότηση, στην οικολογική προστασία και στη βιώσιμη περιβαλλοντικά και κοινωνικά δίκαιη ανάπτυξη. Στόχος μας να αλλάξει ριζικά η χώρα προσανατολισμό με μεταρρυθμίσεις και ρήξεις που απελευθερώνουν τις παραγωγικές δυνάμεις και το ανθρώπινο δυναμικό. Απευθυνόμαστε στους μισθωτούς εργαζόμενους και στο νέο εργατικό δυναμικό της “ευελιξίας” και της επισφάλειας, στους μικρομεσαίους επιχειρηματίες, τους επαγγελματίες, στο σύνολο της υγιούς επιχειρηματικότητας, τους αγρότες, στις δυνάμεις που παράγουν και δημιουργούν στην οικονομία και στον πολιτισμό, στους συνταξιούχους, τους απόμαχους της δουλειάς, τους άνεργους και τους κοινωνικά αδύναμους και, προπάντων στους νέους και τις νέες που αγωνίζονται και δικαιούνται ένα καλύτερο και πιο δίκαιο μέλλον που να χωρά τα όνειρα τους. Στόχος μας μία νέα σύνθεση και ενοποίηση της ευρύτερης κοινωνικής πλειοψηφίας σε προοδευτική κατεύθυνση και κυβερνητική προοπτική.

5° ΚΕΦΑΛΑΙΟ. Το Όραμα μας για τη χώρα και την κοινωνία - Οι μεγάλες κατευθύνσεις.

Η χώρα έχει ανάγκη από ένα αναπτυξιακό άλμα αξιοποιώντας όλα τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα. Στόχος και δέσμευση μας είναι η βιώσιμη ανάπτυξη με κοινωνική δικαιοσύνη και δημοκρατική συμμετοχή.

Για μας ανάπτυξη είναι μια πορεία βελτίωσης της συλλογικής ευημερίας. Η πορεία προς μια χώρα με κοινωνική κινητικότητα στην οποία κάθε άνθρωπος θα μπορεί να αναπτύσσει ελεύθερα τις δυνατότητες του έχοντας τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες ευκαιρίες με τους

υπόλοιπους. Απαντάμε λοιπόν στις προκλήσεις της εποχής. Σε αυτό το πεδίο κρινόμαστε ως σύγχρονη αριστερά. Απαντάμε με ανασυγκρότηση παντού.

Η κοινωνία σήμερα βιώνει τα αποτελέσματα των επιλογών της κυβέρνησης της ΝΔ μέσα σε ένα πλαίσιο μεγάλων, εγχώριων και διεθνών προκλήσεων. Ο δρόμος όμως που έχει χαράξει και ακολουθεί η ΝΔ, αφήνει πίσω μεγάλα κομμάτια της κοινωνίας και της οικονομίας. Βαθαίνει και πολλαπλασιάζει τις ανισότητες. Ακυρώνει τις δυνατότητες ολοκλήρων περιοχών της χώρας, θέτει σε κίνδυνο τη λειτουργία των θεσμών. Υπηρετεί ένα μοντέλο βίαιης και απόλυτης συγκέντρωσης της οικονομικής δραστηριότητας σε λίγους. Σκοπεύει στην απαξίωση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Υποθηκεύει το μέλλον. Δεν είναι συμβατή με την αντοχή και τη βιωσιμότητα των υποδομών υπό το φως της κλιματικής κρίσης. Δεν απαντά στην επίμονη τάση μείωσης και γήρανσης του πληθυσμού, στα κύματα μετανάστευσης της νεολαίας στο εξωτερικό. Φιλοδοξεί να παρουσιάσει ως ανάπτυξη μια – μικρή για τα ευρωπαϊκά δεδομένα - μεγέθυνση του ΑΕΠ που θα αφορά λίγους, δε θα είναι βιώσιμη και θα βάζει τα θεμέλια των επόμενων κρίσεων. Με την πρόσφατη φορολογική αντιμεταρρύθμιση και μέσα σε ένα ασφυκτικό χρηματοπιστωτικό περιβάλλον, η κυβέρνηση της ΝΔ ωθεί συνειδητά στο κλείσιμο τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και μεγάλο μέρος των ελεύθερων επαγγελματιών. Στη καρδιά αυτών των επιλογών βρίσκεται το λεγόμενο σχέδιο Πισσαρίδη το οποίο διατυπώνει ευθέως το στόχο της συγκέντρωσης της οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και η εγγενής όπως φαίνεται τάση της ΝΔ για υπερσυγκέντρωση εξουσιών, αδιαφάνεια, παραβίαση του συντάγματος, κράτους δικαίου και καταστρατήγησης θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Αυτή την τάση και αυτές τις επιλογές, καλούμαστε να ανατρέψουμε ως σύγχρονη αριστερά ως αριστερή και προοδευτική παράταξη. Γιατί για μάς ανάπτυξη είναι κάτι πολύ περισσότερο από την επισφαλή και άνιση μεγέθυνση του ΑΕΠ.

Καταθέτουμε στην ελληνική κοινωνία την βασική μας πολιτική πρόταση για μία Ισχυρή Βιώσιμη Πολιτεία με ένα Αναπτυξιακό Κράτος, γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία μπορεί να είναι ο φορέας της πολιτικής αλλαγής και της προοδευτικής διεξόδου στην Ελλάδα. Έχουμε επεξεργασμένη προγραμματική πρόταση και μπορούμε να εγγυηθούμε μία Ισχυρή, Δημοκρατική, Σύγχρονη και Ανθρώπινη πολιτεία, ένα κράτος δικαίου, που δεν θα αφήνει κανένα και καμία πίσω. Μία ισχυρή δημοκρατική αναπτυξιακή πολιτεία με σχεδιασμό οικονομίας, χωροταξίας, περιβάλλοντος και δημόσιας διοίκησης για τη διπλή μετάβαση (κλιματική πράσινη-ψηφιακή) και τη νέα οικονομία.

Δεν ξεκινάμε από το μηδέν. Έχουμε την κεκτημένη εμπειρία της διακυβέρνησης 2015-2019. Έχουμε τις προγραμματικές επεξεργασίες, της συνδιάσκεψης του 2021 και του συνεδρίου του 2022. Έχουμε πλήρη συνείδηση ότι η απάντηση στις σύγχρονες προκλήσεις απαιτεί έναν προγραμματικό ορίζοντα που εκτείνεται πολύ πέρα από όσα μπορέσαμε να εφαρμόσουμε την περίοδο 2015- 2019 μέσα σε συνθήκες εξωτερικού καταναγκασμού και δημοσιονομικών περιορισμών.

Η βελτίωση της συλλογικής ευημερίας περνάει μέσα από μια μεγάλη προοδευτική αλλαγή στην οικονομία και την κοινωνία επενδύοντας στην οικονομία της γνώσης, επιδιώκοντας την διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, ενισχύοντας τις δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και τις διατομεακές συνδέσεις. Οι τεχνολογικές αλλαγές είναι εδώ και μπορούν να βελτιώσουν την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητα και της παραγωγής και της διοίκησης με την προϋπόθεση ότι υπάρχει η ανάλογη πολιτική βούληση.

Οι προγραμματικές προτεραιότητες του ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ, είναι αυτές που μπορούν να ανοίξουν αυτό το δρόμο, στην οικονομία και την κοινωνία, στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, στους θεσμούς και τη δημοκρατία.

1. Ανάπτυξη της οικονομίας και της κοινωνίας

-Η άμεση αντιμετώπιση της ακρίβειας με τον έλεγχο και αντιμετώπιση των υπερκερδών και με τη, μεταξύ άλλων μέτρων, μείωση των έμμεσων φόρων είναι και το πρώτο βήμα για τη μετάβαση προς ένα απλό σταθερό και δίκαιο φορολογικό σύστημα.

-Αλλαγή παραγωγικού μοντέλου στη βάση μίας ισχυρής αναπτυξιακής στρατηγικής, κλιματικά ουδέτερης και στη βάση της κυκλικής οικονομίας, με ισχυρή μεταποιητική/βιομηχανική πολιτική, στοχευμένη στην οικονομία του πραγματικού προϊόντος και των νέων τεχνολογιών με αξιοποίηση των εθνικών πόρων και του περιβαλλοντικού πλεονεκτήματος της χώρας, απεξαρτημένη από τα ορυκτά καύσιμα. Μία αναπτυξιακή πολιτική που εξασφαλίζει ευημερία,

καλές θέσεις εργασίας, υπεραξία, αντιστροφή του brain drain, γεωπολιτική ισχύ.

-Ένα σταθερό, απλό και σαφές φορολογικό σύστημα, στο οποίο θα συμβάλλουν οι πολίτες σύμφωνα με τις δυνατότητες τους, κατ' εφαρμογή του Συντάγματος. Απολαμβάνοντας, παράλληλα, τις δημόσιες καθολικές υπηρεσίες σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Θεμέλιο του συστήματος θα αποτελέσει ένας προοδευτικός φόρος εισοδήματος, ένας προοδευτικός συντελεστής για φυσικά και νομικά πρόσωπα, αλλά και η προοδευτικότητα στη φορολογία της περιουσίας. Στόχος η κοινωνική δικαιοσύνη και η ελάφρυνση των χαμηλών και μεσαίων εισοδηματικών στρωμάτων και επιχειρήσεων, όπως και η ενίσχυση της αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας και η προσέλκυση επενδύσεων, οι οποίες θα έχουν προστιθέμενη αξία για την εθνική οικονομία και δεν θα περιορίζονται στην εισαγωγή προϊόντων ή το real estate και τον τουρισμό.

-Η γενναιά ρύθμιση του ιδιωτικού χρέους θα σηματοδοτήσει μια νέα περίοδο επανεκκίνησης για την οικονομία και την κοινωνία. Το ιδιωτικό χρέος είναι ο «ελέφαντας στο δωμάτιο» της ελληνικής οικονομίας. Τις προσπάθειες διαχείρισης και τις θετικές εξελίξεις επί διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ ακολούθησε η αύξηση του ιδιωτικού χρέους, την περίοδο 2019 – 2023, κατά 20 δισ. ευρώ (από 234 σε 254 δισ. ευρώ). Η άμεση ρύθμισή του με διαγραφή μεγάλου μέρους του και ρύθμιση του υπολοίπου, η παροχή δικαιώματος στη δημόσια Αναπτυξιακή Τράπεζα να αγοράζει τα κόκκινα δάνεια νοικοκυριών και επιχειρήσεων από τα funds και τους servicers, η προστασία της πρώτης κατοικίας, της επαγγελματικής στέγης, της αγροτικής γης, αλλά και των εύλογων δαπανών διαβίωσης, θα συμβάλουν στην επανεκκίνηση των υπερχρεωμένων αλλά και της οικονομίας.

-Η οικοδόμηση ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους, που χρηματοδοτείται και στελεχώνεται επαρκώς, που λειτουργεί με όρους διαφάνειας και υπέρ της ανεμπόδιστης πρόσβασης όλων στα δημόσια αγαθά της Υγείας και της Παιδείας, είναι προϋπόθεση για την ατομική και οικονομική ανάπτυξη αλλά και τη συλλογική ευημερία. Το δημόσιο Σύστημα Υγείας και οι λειτουργοί του πρέπει να υποστηριχθούν έμπρακτα. Στήριξη απαιτείται και για τη δημόσια εκπαίδευση και την έρευνα, με έμφαση στην επαρκή χρηματοδότηση, την ποιότητα και την εξωστρέφειά της, αλλά και στην προστασία του δημόσιου χαρακτήρα της και την κατοχύρωση του δημόσιου χαρακτήρα των Πανεπιστημίων. Κρίσιμη είναι, επίσης, η αξιοπρεπής διαβίωση όλων σε κάθε φάση της ζωής τους, με την εξασφάλιση στέγης (προστασία 1ης κατοικίας) του Κοινωνικού Μισθού (νέο Κοινωνικό Εισόδημα, ειδικά επιδόματα και παροχές για τη μητέρα, το παιδί, τον ανάπηρο, τον ηλικιωμένο και τον άπορο, δημόσιες δωρεάν υπηρεσίες πρόνοιας υψηλού επιπέδου).

-Μια αγορά εργασίας με τον κόσμο της εργασίας στο επίκεντρο, η οποία θεμελιώνεται πάνω στις συλλογικές συμβάσεις και τα εργασιακά και συνδικαλιστικά δικαιώματα, με μισθούς που επιτρέπουν την αξιοπρεπή διαβίωση, είναι όχι απλά μια συνθήκη δικαιοσύνης, αλλά και μία συνθήκη βιωσιμότητας της αναπτυξιακής προοπτικής. Η αύξηση του κατώτατου μισθού στα 900 ευρώ τουλάχιστον, η επαναφορά των ρυθμίσεων που κατέργησε η Ν.Δ. και των βασικών αρχών των συλλογικών διαπραγματεύσεων, η επανίδρυση του ΣΕΠΕ, η σταδιακή εφαρμογή του 35ωρου χωρίς μείωση των αποδοχών, η εφαρμογή πολιτικών καταπολέμησης των ελαστικών εργασιακών σχέσεων, της ανεργίας και αναστροφής του brain drain, η εργασιακή ένταξη των προσφύγων, κ.ά., θα συμβάλουν προς αυτή την κατεύθυνση.

-Η στήριξη των συνταξιούχων -με αύξηση συντάξεων, επαναφορά της 13ης σύνταξης και επιστροφής των αναδρομικών, κατάργηση της προσωπικής διαφοράς, μεταξύ άλλων- είναι

κοινωνικά δίκαιη και ευεργετική για την οικονομική δραστηριότητα. **Η στήριξη του δημόσιου και αναδιανεμητικού ασφαλιστικού συστήματος, με νέους πόρους και περιουσία**, συμβάλλει καθοριστικά, αλλά και του ασφαλιστικού συστήματος συνολικά, με νέους πόρους, μπορεί να πολλαπλασιάσει τις αναπτυξιακές προοπτικές. Αποτελεί προτεραιότητα η διασφάλιση της επάρκειας και της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος, με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης και διαγενεακής αλληλεγγύης.

-Η ενίσχυση της έρευνας και της τεχνολογίας θα συμβάλει ενισχυτικά στο νέο παραγωγικό μοντέλο και την ανάπτυξη της χώρας. Υποστηρίζουμε σταθερά τον δημόσιο και ακαδημαϊκό χαρακτήρα τους και αντιτιθέμεθα στην εργαλειοποίηση τους για την κάλυψη πρόσκαιρων αναγκών της αγοράς.

-Το μείζον ζήτημα της χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας πρέπει να αντιμετωπιστεί άμεσα. Μόνο το 5% των ελληνικών επιχειρήσεων έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση και αυτό υπονομεύει τις αναπτυξιακές προοπτικές. **Η επανεκκίνηση θα επιτευχθεί με**

- Στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, μέσω του δημόσιου πυλώνα στον τραπεζικό κλάδο για την άρση των αποκλεισμών από τον τραπεζικό δανεισμό, μέσω της ανακατανομής και ανακατεύθυνσης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, μέσω της ενεργοποίησης ισχυρών χρηματοδοτικών προγραμμάτων από την Αναπτυξιακή Τράπεζα και προγραμμάτων μικροπιστώσεων, κ.ά.

Εφαρμογή μέτρων για την στήριξη της γυναικείας και νεανικής επιχειρηματικότητας, καθώς και ειδική στήριξη των γυναικών ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων, ώστε να απολαμβάνουν τα μέτρα προστασίας της μητρότητας που ισχύουν για τις υπόλοιπες εργαζόμενες διασφαλίζοντας τόσο ένα επαρκές εισόδημα, όσο και τη διατήρηση της εργασίας τους.

- Στήριξη νέων παραγωγικών προτεραιοτήτων μακριά από το μοντέλο του «τουρισμός και οικοδομή», στο πλαίσιο ενός νέου βιώσιμου αναπτυξιακού υποδείγματος με όρους δίκαιης πράσινης μετάβασης. Έμφαση στη στήριξη των τομέων των μεταφορών, των υποδομών και των νέων τεχνολογιών, οι οποίοι έχουν σημαντικό αποτύπωμα/συμβολή στην ελληνική οικονομία.

-Δημόσιος Πυλώνας στο τραπεζικό σύστημα. Η αποχώρηση του δημοσίου από το μετοχικό κεφάλαιο των τραπεζών, ζημίωσε το δημόσιο κατά 40 δις ευρώ με βάση σχετική μελέτη του ΚΕΠΕ. Μια δημόσια τράπεζα, δραστηριοποιούμενη εντός του κοινού ευρωπαϊκού κανονιστικού πλαισίου θα αποτρέπει εναρμονισμένες πολιτικές των συστημικών τραπεζών, θα χρηματοδοτεί στη βάση συγκεκριμένου αναπτυξιακού σχεδίου, θα κατευθύνει τα χρηματοδοτικά εργαλεία στην πραγματική οικονομία, δίνοντας έμφαση στη βιώσιμη ανάπτυξη των ΜμΕ και θα ασκεί πολιτική προσανατολισμένη στο δημόσιο συμφέρον.

- Η θέσπιση ειδικών χρηματοδοτήσεων για τη συνοχή θα συμβάλει στην άρση ανισοτήτων και στην εκμετάλλευση δυναμικών στοιχείων περιοχών, οι οποίες παραμένουν υποβαθμισμένες/αποκλεισμένες (Δυτική Μακεδονία, νησιά). Σε ό,τι αφορά στη Δυτική Μακεδονία, προτείνεται ο επανασχεδιασμός της δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, με διαφάνεια και συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας, με έμφαση στην απασχόληση και στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων, η ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού και άμεση εκκίνηση των αποκαταστάσεων ανάλογα με τη χρήση, η επαναπόδοση των εδαφών στις τοπικές κοινωνίες, η έμφαση στον πρωτογενή τομέα, κ.ά. Σε ό,τι αφορά στη νησιωτική πολιτική, κρίσιμη είναι η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των νησιωτών στα δημόσια αγαθά και στο κοινωνικό κράτος, η προστασία και ανάδειξη των ευαίσθητων οικοσυστημάτων των νησιών και του πλούσιου πολιτισμικού τους κεφαλαίου, η δημιουργία ευκαιριών για βιώσιμη ανάπτυξη και η ενίσχυση του μόνιμου ενεργού πληθυσμού ειδικά στα μικρά νησιά, η ενεργειακή αυτονομία των νησιών, κ.ά.

-Επαναφορά της ΔΕΗ υπό δημόσιο έλεγχο και κατοχύρωση του δημόσιου χαρακτήρα της ΕΥΔΑΠ και της ΕΥΑΘ και του νερού ως δημόσιου αγαθού.

-Η ενίσχυση της παραγωγής του πρωτογενούς τομέα για την περαιτέρω συμβολή του στο ΑΕΠ και στην απασχόληση θα επιτευχθεί με τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και ενός αξιοπρεπούς εισοδήματος τους/τις παραγωγούς, την παροχή κινήτρων, την ανάπτυξη χρηματοδοτικών εργαλείων, τη μείωση της γραφειοκρατίας για ταχύτερη και δίκαιη καταβολή των ενισχύσεων, την ψηφιοποίηση, τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την ανασύνταξη των συνεταιρισμών, τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας των προϊόντων υπέρ του παραγωγού, την κάλυψη των αναγκών σε εργατικό δυναμικό, κ.ά.

-Για την αντιμετώπιση της στεγαστικής κρίσης απαιτείται ένα αποτελεσματικό πλαίσιο, που θα περιλαμβάνει τη δημιουργία εργαλείων άσκησης στεγαστικής πολιτικής, τη μείωση των επιτοκίων στεγαστικών δανείων, τη δημιουργία Μητρώου Κοινωνικής Κατοικίας, την άμεση ανακατεύθυνση πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και χρήση άλλων κονδυλίων της Ε.Ε., τις επιδοτήσεις για ρυθμιζόμενο ενοίκιο και μεταβατική κατοικία σε περίπτωση έξωσης και κατάσχεσης, τη ρύθμιση της αγοράς του Airbnb και των μισθώσεων για τον έλεγχο των στρεβλώσεων. Η ανεξάρτητη διαβίωση και χειραφέτηση των νέων θα βελτιώσει σταδιακά και τους δημογραφικούς δείκτες.

Το μείζον ζήτημα του δημογραφικού θα αντιμετωπιστεί με ενίσχυση των νέων ζευγαριών και επένδυση στη φροντίδα του παιδιού. Με την επίτευξη της πραγματικής ισότητας των φύλων, με αναγνώριση και ισότιμη αντιμετώπιση των νέων μορφών οικογένειας, με εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, με ενίσχυση υποδομών και υπηρεσιών υγείας, καθώς και υποδομές φροντίδας παιδιών, με θετικές δράσεις για την ανάσχεση της μετανάστευσης των νέων, με κοινωνική ένταξη μεταναστών και μεταναστριών, με την ενίσχυση των επιδομάτων και την παροχή άλλων κινήτρων, με μια πολιτική οργανωμένης μετανάστευσης, που θα απαντά στην κλίμακα της ζήτησης εργατικού δυναμικού.

2. Προστασία του Περιβάλλοντος - Ανθεκτικότητα στην κλιματική κρίση και κλιματική ουδετερότητα.

-Η διαφύλαξη και προστασία του Περιβάλλοντος είναι συνταγματική επιταγή, θεμελιώδες δικαίωμα κατά τον ΟΗΕ, βασική μας προτεραιότητα και δέσμευση. Απαιτείται συμμετοχική και δημοκρατική εφαρμογή της πολιτικής για το περιβάλλον με ισονομία, διαφάνεια και λογοδοσία.

Πράσινη Ενέργεια. Σε αντίθεση με τις πολιτικές της κυβέρνησης που αντιμετωπίζουν την ενεργειακή κρίση με όρους κερδοσκοπίας των ολιγοπωλείων, η δική μας πολιτική προβλέπει μια δίκαιη, ομαλή και συμπεριληπτική πράσινη μετάβαση, που δεν θα αφήσει πίσω της χιλιάδες αβοήθητους και άνεργους πολίτες. Το σχέδιο περιλαμβάνει αναθεώρηση του Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα με πιο φιλόδοξους στόχους στο πλαίσιο της Πράσινης Κοινωνικής Συμφωνίας, επαναφορά της ΔΕΗ υπό δημόσιο έλεγχο, με διατήρηση του δημόσιου ελέγχου των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, ως φυσικών μονοπωλίων - στρατηγικών υποδομών, με διαφύλαξη του δημοσίου ελέγχου στα ΕΛΠΕ, με ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Ειδικού Χωρικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ, με δραστήριο ρόλο των ενεργειακών κοινοτήτων στην αποκεντρωμένη παραγωγή καθαρής ενέργειας, με προγράμματα ενίσχυσης της ενεργειακής αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και το δημόσιο, με θεσμοθέτηση κανονιστικού πλαισίου για την αποθήκευση ενέργειας, την παραγωγή ενέργειας από άλλες πηγές (πχ. υδρογόνο).

-Πρόληψη και Ανθεκτικότητα υποδομών. Το βασικό εργαλείο προσαρμογής της κοινωνίας μας στην κλιματική κρίση είναι η πρόληψη των καταστροφών με ισχυροποίηση των μέτρων πρόληψης όπως πυρκαγιών και πλημμυρών. Παράλληλα η προσαρμογή περιλαμβάνει και την αναδιάρθρωση των οικονομικών λειτουργιών για την αντιμετώπιση της έλλειψης πόρων λόγω της κλιματικής κρίσης (πχ. αναδιάρθρωση καλλιεργειών και εγγειοβελτιωτικών έργων για την λειψυδρία). Οι υποδομές πρέπει να είναι ανθεκτικές στις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και τα ακραία φαινόμενα. Είναι απαραίτητη μια «νέα διαύγεια» για τα δημόσια έργα και τα έργα υποδομών, η οποία θα επιτευχθεί με: Θεσμοθέτηση ψηφιακού κεντρικού συστήματος

αδειοδοτήσεων, με διασύνδεση όλων των αρμόδιων φορέων που εμπλέκονται στην αδειοδότηση. Θεσμοθέτηση ψηφιακού κεντρικού συστήματος παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης των τεχνικών έργων. Θεσμοθέτηση συστήματος καταγραφής λειτουργίας και συντήρησης δημόσιων και ιδιωτικών έργων.

-Πολιτική Προστασία. Απαραίτητη η ανάπτυξη ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού συστήματος Πολιτικής Προστασίας με διακριτούς και ενισχυμένους ρόλους της επιστημονικής Κοινότητας και των επιχειρησιακών δομών. Με σαφή καταγραφή αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων, με αξιοποίηση νέων, σύγχρονων τεχνολογιών στην πρόληψη, αλλά και στην αντιμετώπιση των καταστροφών σε στενή συνεργασία συναρμόδιων φορέων, όπως του Πυροσβεστικού Σώματος και των Δασικών Υπηρεσιών, με ταυτόχρονη ενίσχυση και αναβάθμιση των δομών Πολιτικής Προστασίας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση.

3.Δημοκρατία, διαφάνεια, θεσμοί

-Ενίσχυση δημοκρατικής / θεσμικής λειτουργίας. Ζητούμενο είναι η ριζοσπαστική επαναθεμελίωση των σχέσεων μεταξύ κρατικού μηχανισμού, κοινωνίας και πολιτικού συστήματος, η αποκατάσταση της εμπιστοσύνης μεταξύ διοίκησης και διοικούμενων -με όρους κοινωνικής αποτελεσματικότητας-, η εξάλειψη της πελατειακής λογικής και η ενίσχυση του δημοκρατικού ελέγχου.

-Αποκατάσταση του κράτους Δικαίου. Η ισονομία, η εγγύηση των δικαιωμάτων, η ασφάλεια δικαίου και η απρόσκοπτη απονομή δικαιοσύνης, ο έλεγχος της διαφθοράς και της διασπάθισης δημοσίου χρήματος συγκροτούν ασπίδα προστασίας του συνόλου της κοινωνίας. Να αποκαταστήσουμε το κράτος Δικαίου και να διασφαλίσουμε τη λειτουργία του κράτους με διαφάνεια, δίνοντας έμφαση στην πραγματική ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του και όχι στη δημιουργία πρόσθετης ψηφιακής γραφειοκρατίας.

-Βελτίωση του δικαστικού συστήματος. Δεν μας αξίζει να είμαστε στη θέση 27 και αυτό δεν είναι τυχαίο. Είναι επιλογή. Ευνοεί όσους μπαίνουν στη δικαστική διαδικασία από θέση ισχύος. Για να αντιμετωπιστούν οι δυσλειτουργίες στη Δικαιοσύνη, μεταξύ των οποίων και η καθυστέρηση στην απονομή της, απαιτείται γενναία ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού, διοικητική απλοποίηση της λειτουργίας του δικαστικού συστήματος, απλούστευση της νομοθεσίας μέσα από ευρείες πρωτοβουλίες κωδικοποίησης, αναβάθμιση του συστήματος παραγωγής στατιστικών στοιχείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, αποκέντρωση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, ενίσχυση θεσμών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών [διαμεσολάβηση, Συνήγορος του Πολίτη, Οργανισμός Μεσολάβησης και Διαιτησίας (ΟΜΕΔ)] και ευρεία χρήση νέων τεχνολογιών σε όλο το φάσμα της δικαστικής διαδικασίας.

-Ασφάλεια και προστασία του πολίτη. Η ασφάλεια του πολίτη και η λειτουργία της αστυνομίας και των σωμάτων ασφαλείας στην υπηρεσία της κοινωνίας και στην προστασία της τήρησης του Συντάγματος αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη δημοκρατία. Απαραίτητη η επαν-οικοδόμηση μιας αμφίδρομης σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ πολίτη και Αστυνομίας.

-Πολιτική Προστασία. Πρέπει να εξελιχθεί πάνω στο τετράπτυχο: Αναγνώριση κινδύνων, προετοιμασία – πρόληψη, μετριασμός επιπτώσεων – ετοιμότητα – αντιμετώπιση, βραχεία αποκατάσταση. Ο ρόλος της Πολιτικής Προστασίας πρέπει να επαναπροσδιοριστεί σύμφωνα με τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται και απαιτούν οι σύγχρονες ανάγκες.

-Αποκέντρωση – Αυτοδιοίκηση. Αναγκαία η απελευθέρωση της πολιτικής και κοινωνικής δυναμικής του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της εμπάθυνσης της τοπικής Δημοκρατίας, της τοπικής και περιφερειακής αυτονομίας, στη βάση των αρχών του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας του Συμβουλίου της Ευρώπης. Οφείλουμε να διαμορφώσουμε μια νέα ισορροπία δυνάμεων στην οργάνωση της διοίκησης και του κράτους, ενισχύοντας την αποκέντρωση και τη συμμετοχή των πολιτών, στοχεύοντας στην ενότητα και τη συνέχεια της κρατικής πολιτικής στο πλαίσιο της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης (αντί του σημερινού σχίσματος κρατικού/τοπικού) με στόχο τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα αλλά και την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας.

-Δικαιώματα – Ισότητα. Συστατικό στοιχείο της πολιτικής μας και ταυτοχρόνως οραματικός στόχος μας είναι η οικοδόμηση μιας κοινωνίας χωρίς έμφυλες ανισότητες, απαλλαγμένη από τη βία και τα πατριαρχικά στερεότυπα. Είναι οι άμεσες παρεμβάσεις για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των κρατούμενων και την επανένταξή τους, για τη νομική αναγνώριση του εγκλήματος της γυναικοκτονίας, για την επέκταση του δικαιώματος σύναψης γάμου και για τα ομόφυλα ζευγάρια με πλήρη δικαιώματα, τη θεσμοθέτηση του δικαιώματος τεκνοθεσίας, για την ένταξη προσφύγων και μεταναστών, για την προώθηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων στη Θράκη που θα ενισχύσει τα δικαιώματα της μουσουλμανικής μειονότητας, κ.ά

-Δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις στη Θράκη

Ο ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ θέτει ως προτεραιότητα την προώθηση δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων στην Θράκη που θα ενισχύσουν τα δικαιώματα της της μουσουλμανικής μειονότητας και την κοινωνική συνοχή, διορθώνοντας σοβαρά λάθη του παρελθόντος και ακυρώνοντας τις παρεμβάσεις της Τουρκίας σε ζητήματα που αφορούν Έλληνες πολίτες. Στηρίζει την ανάδειξη μουφτήδων μέσω διαδικασιών που θα αποφασιστούν σε διαβούλευση με τη μειονότητα και θα εξασφαλίζουν τη μεγαλύτερη δυνατή αποδοχή τους, τη διενέργεια εκλογών στις διαχειριστικές και βακουφικές επιτροπές το συντομότερο δυνατόν και τη σύγχρονη και συμπεριληπτική εκπαίδευση με τη δημιουργία νέων δημοσίων σχολείων και την υποστήριξη των μειονοτικών σχολείων σε επίπεδο εγκαταστάσεων - υποδομών. Στηρίζει επίσης το δικαίωμα αυτοπροσδιορισμού όπως ορίζεται από το ευρωπαϊκό και ελληνικό νομικό κεκτημένο.

Οι αναγκαίες τομές και κατευθύνσεις που περιγράφονται παραπάνω, πρέπει να είναι προϊόν δημοκρατικού κοινωνικού διαλόγου και συμμετοχής, που περιλαμβάνει σοβαρές δικλίδες και προβλέψεις για έλεγχο και λογοδοσία. Πρέπει να υλοποιηθούν με την κοινωνία και τους θεσμούς συμμετόχους και συνδιαμορφωτές των μεγάλων αλλαγών.

Οι παραπάνω κατευθύνσεις εξειδικεύονται στα 11 σημεία προγραμματικής αιχμής που δημοσιεύσαμε πρόσφατα, τα οποία επικαιροποιούμε και ανανεώνουμε στην πορεία προς τις επόμενες εκλογικές αναμετρήσεις.

6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ: Για το κόμμα της Σύγχρονης Αριστεράς

Ο ΣΥΡΙΖΑ μετεξελίχθηκε από ένα σχετικά μικρό κόμμα της τάξης του 4% στον κυβερνητικό ΣΥΡΙΖΑ του 36%. Τις γραμμές του πύκνωσαν κατά περιόδους δεκάδες και εκατοντάδες χιλιάδες μέλη, ωστόσο συγκριτικά με τη εκλογική του επιρροή δεν κατάφερε να ανοιχτεί πραγματικά στην κοινωνία, να μετασχηματιστεί σε ένα κόμμα γειωμένο στην κοινωνία που εκφράζει οργανικά τη μεγάλη προοδευτική παράταξη, ένα κόμμα των μελών του. Αυτός είναι ο κεντρικός στόχος της επόμενης περιόδου.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ παραμένει ένα από τα ισχυρότερα Κόμματα της Αριστεράς και του προοδευτικού χώρου στην Ευρώπη. Δεν πρόκειται μόνο για αριθμητική αλλά κυρίως για το γεγονός ότι ως κυβερνώσα Αριστερά ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ διεκδικεί την κυβερνητική εξουσία, οι θέσεις του διεκδικούν να εκφράσουν το αίτημα της κοινωνικής πλειοψηφίας για αλλαγή πορείας, ως κύρια αντιπολίτευση αναλαμβάνει την ευθύνη της σύγκρουσης με τις αδιέξοδες και αντικοινωνικές κυβερνητικές πολιτικές, επιδιώκει να γίνει η φωνή όσων πλήττονται από αυτές τις πολιτικές. Η θέση μας αυτή δημιουργεί ευθύνες αλλά μας δίνει και πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες.

1.Πρώτο καθήκον είναι το άνοιγμα στην κοινωνία, η διευρυμένη παρουσία μας σε όλους τους ενδιάμεσους θεσμούς και κοινωνικούς χώρους. Οφείλουμε να αγωνιστούμε με όλες μας τις δυνάμεις προκειμένου ο ΣΥΡΙΖΑ ΠΣ να ριζώσει στην κοινωνία, να αποκτήσει σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλεπίδρασης με τους θεσμούς εκπροσώπησης στον χώρο της αυτοδιοίκησης, των σωματείων και συνδικάτων, στους επαγγελματικούς φορείς, στα κινήματα υπεράσπισης του περιβάλλοντος, των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, στη νεολαία,

στους εργαζόμενους και τους ελεύθερους επαγγελματίες, στους μικρομεσαίους, στο χώρο του πολιτισμού και της διανοήσης.

Το άνοιγμα στην κοινωνία οφείλει να γίνει το κύριο μέλημά μας, στη νέα περίοδο και απαιτεί τη συλλογική και ενεργή παρουσία και δράση μας όπου χτυπά η καρδιά της κοινωνίας.

Πριν απ' όλα αυτά, ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ πρέπει να ανοίξει τις πόρτες των οργανώσεων μελών σε όλους τους προοδευτικούς ανθρώπους, σε κάθε δημοκρατικό πολίτη που επιθυμεί να βοηθήσει, να συμμετέχει, από όποιο κοινωνικό χώρο και αν ανήκει, από όποιο πολιτικό παρελθόν και αν προέρχεται. Το φαινόμενο του «face control» και των «κλειστών οργανώσεων» που μας ταλαιπώρησε κατά τόπους τα προηγούμενα χρόνια παίρνει τέλος.

Ιδιαίτερα, η ανάπτυξη των ιδεών μας στους χώρους της νεολαίας αποτελεί δείκτη για το άνοιγμα και την κοινωνική γείωση του κόμματος.

2. Η λειτουργία των ΟΜ και του κόμματος συνολικά οφείλει να υπηρετεί το άνοιγμα και τη γείωση στην κοινωνία. Αν ο κόσμος που θέλει να βοηθήσει «κουράζεται» από τη λειτουργία των ΟΜ, αν η κοινωνία που μας στηρίζει εκλογικά δεν συμμετέχει με κάποιο τρόπο, το πρόβλημα είναι δικό μας. Είναι αναγκαία η αξιοποίηση κάθε σύγχρονου μέσου για συμμετοχή ή έστω ενημέρωση των μελών και φίλων του κόμματος. Συμμετοχή στο ελάχιστο που ενδιαφέρει ή μπορεί να δώσει κάθε πολίτης. Η φοβικότητα που εκφράστηκε και στο παρελθόν απέναντι στις ανοιχτές, δημοκρατικές διαδικασίες τείνει στο να είμαστε τελικά «κόμμα ψηφοφόρων», κόμμα μιας ελίτ χωρίς οργανική σύνδεση με τον απλό κόσμο. Η προσπάθεια να κερδηθεί απλός κόσμος στην τοπική κοινωνία, στο χώρο δουλειάς, στη κοινωνική συναναστροφή, είναι το αναγκαίο οξυγόνο για να αλλάξουμε τον πολιτικό μας λόγο, λειτουργία ή και πολιτικές θέσεις ακόμη έτσι ώστε να απαντούν στις ανησυχίες, τους προβληματισμούς, αυτά που απασχολούν την κοινωνία.

Η φεμινιστική πολιτική αποτελεί ταυτοτικό στοιχείο του κόμματος μας με ιστορική κατάκτηση την συμμετοχή 50/50 κατά φύλλο στα όργανα του κόμματος και την οποία επιδιώκουμε να εφαρμοστεί σε όλα τα κέντρα λήψης αποφάσεων και σε θέσεις ευθύνης στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

3. Κόμμα των μελών. Το εξαγγείλαμε πολλές φορές αλλά λίγα έγιναν πράξη. Η δυνατότητα να προωθούνται νέες ιδέες και προτάσεις και να γίνονται γνωστές κατά το δυνατόν σε όλο το κόμμα, η δυνατότητα να ασκείται κριτική στα ελλείμματα, στα «στραβά», σε λάθος τοποθετήσεις του κόμματος και η κριτική αυτή να γίνεται γνωστή μέσα στο Κόμμα και να συζητείται στα συλλογικά όργανα και να μην περιορίζεται σε μια συνέλευση της ΟΜ είναι δομικό στοιχείο της δημοκρατικής λειτουργίας του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ. Κόμμα των μελών σημαίνει πρώτα απ' όλα λειτουργία από τα κάτω και λογοδοσία της κομματικής ηγεσίας για τις κριτικές, τα λάθη και τις παραλείψεις. Χωρίς λογοδοσία της κομματικής ηγεσίας, κεντρικής και περιφερειακής, δεν μπορεί να υπάρξει κόμμα των μελών.

Η οργάνωση ψηφιακών δημοψηφισμάτων για κεντρικά ζητήματα που απασχολούν τα μέλη ή την κοινωνία, η διατύπωση απόψεων, οι πρωτοβουλίες από τα κάτω για όποιο ζήτημα προκρίνει η βάση του κόμματος, είναι στοιχεία μιας νέας λειτουργίας στην οποία σημαντικό ρόλο πρέπει να παίζει ο isygriza.

4. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ δεν είναι ένα κόμμα ιδεολογικής ενότητας αλλά ένα κόμμα πολιτικής-προγραμματικής ενότητας. Η ταυτότητά του ορίζεται από το πολιτικό του πρόγραμμα, τις αξίες της Αριστεράς και της Δημοκρατίας, το όραμά του για την κοινωνική απελευθέρωση. Οραματίζεται μια κοινωνία συλλογικότητας, ισότητας, δικαιοσύνης, δημοκρατίας, ευημερίας, με ειρήνης και διεθνούς συνεργασίας και αλληλεγγύης, συλλογικής και ατομικής προόδου, οικονομία που απαντά σε κοινωνικές ανάγκες, χωρίς καταπίεση, χωρίς εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Είναι ένα ιδεολογικά πολυσυλλεκτικό κόμμα που τα μέλη του εκτείνονται από τη ριζοσπαστική Αριστερά μέχρι το προοδευτικό Κέντρο.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι κόμμα ανοιχτό, μαζικό και λαϊκό, όχι κλειστό κλαμπ, ή κόμμα ελίτ. Είναι ένα κόμμα ευρωπαϊκό και όχι της εθνικής περιχαράκωσης. Είναι κόμμα δημοκρατικό στην εσωτερική του λειτουργία και αδιαπραγμάτευτης υπεράσπισης των δημοκρατικών αρχών και δικαιωμάτων της κοινωνίας. Είναι ένα κόμμα πατριωτικό που ιεραρχεί ψηλά την ασφάλεια, ευημερία και το μέλλον της χώρας αλλά αντιμάχεται τον εθνικισμό. Είναι κόμμα οικολογικό

που βάζει ψηλά τον πήχη της προστασίας του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής. Είναι κόμμα φεμινιστικό που αντιπαλεύει τις διακρίσεις λόγω φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού. Είναι κόμμα που αντιμάχεται κάθε μορφή ρατσισμού. Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ είναι ένα κόμμα της σύγχρονης Αριστεράς.

5. Τα μέλη του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και οι οργανώσεις του συμμετέχουν και πρωτοστατούν όπως μπορούν σε όλα τα μαζικά κοινωνικά κινήματα, πανελλαδικά και τοπικά. Σέβονται τις διαδικασίες των κινημάτων και τη δημοκρατική αρχή της πλειοψηφίας. Η δράση και η στάση τους στις τοπικές κοινωνίες, στο χώρο δουλειάς, σε θεσμούς και κοινωνικούς χώρους, δίνει το παράδειγμα της συλλογικότητας, αλληλεγγύης, της αγωνιστικής και διεκδικητικής στάσης, της οργάνωσης της κοινωνίας από τα κάτω, της αποτελεσματικότητας.

6. Η συλλογική πολιτική-καθοδηγητική λειτουργία του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ σε ηγετικό επίπεδο και υπέρβαση προηγούμενων παθογενειών, είναι κρίσιμο στοιχείο της πολιτικής ενότητας, δημοκρατίας μέσα στο κόμμα και αποτελεσματικότητας. Κανένα στέλεχος δεν είναι πάνω από το κόμμα, που όμως σέβεται τις απόψεις κάθε μέλους και διασφαλίζει μια λειτουργία που αυτές εκφράζονται και συντίθενται στα συλλογικά όργανα του κόμματος.

Ο ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ πρέπει να είναι ένα κόμμα εν κινήσει, που αδιάκοπα διορθώνει τα λάθη του, λέει τα πράγματα με το όνομά τους, δεν φοβάται να θίξει τα κακώς κείμενα, εξασφαλίζει την πιο αποτελεσματική επιτελική λειτουργία με την ελεύθερη διατύπωση απόψεων και προτάσεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - Προσκλητήριο Συμμετοχής και Συμπόρευσης – Η Μάχη των Ευρωεκλογών

Ο ΣΥΡΙΖΑ Π.Σ έχει αποδείξει με τους αγώνες και την προσφορά του ότι αποτελεί οχυρό της δημοκρατίας και της κοινωνικής πλειοψηφίας. Συναντιόμαστε σήμερα ξανά με νέα ορμή και αποφασιστικότητα με τις πιο ζωντανές δυνάμεις της προόδου, της δημοκρατίας, της δουλειάς, της δημιουργίας και της προκοπής.

Είμαστε η ζωντανή ελπίδα, η σταθερή δύναμη της προοπτικής. Καλούμε όλους τους δημοκρατικούς και προοδευτικούς πολίτες να ενταχθούν στον ΣΥΡΙΖΑ Προοδευτική Συμμαχία και να στρατευθούν στην κοινή μας προσπάθεια.

Στην πορεία προς το έκτακτο Συνέδριο του ΣΥΡΙΖΑ, να συνδιαμορφώσουμε ένα κόμμα ανοικτό μαζικό, λαϊκό, ριζοσπαστικό, δημοκρατικό που εκπροσωπεί τα συμφέροντα της μεγάλης κοινωνικής πλειοψηφίας και δίνει ρεαλιστικές και προοδευτικές απαντήσεις σε όλα τα σύνθετα προβλήματα που αντιμετωπίζει η χώρα και ο λαός μας.

Σε αυτήν τη νέα πορεία για τον ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ, καλούμε κάθε μέλος του κόμματος, αλλά και κάθε αριστερό, προοδευτικό, δημοκρατικό πολίτη να συμμετάσχει, με τον αγώνα του και τη δράση του, στην ανασυγκρότηση του κόμματος και της παράταξης, για το μέλλον του λαού και του τόπου.

Η δύναμη ανήκει στον λαό!

Μαζί θα δώσουμε την κρίσιμη και νικηφόρα μάχη των ευρωεκλογών!

Για μία Δημοκρατική, Κοινωνική και Οικολογική Ευρώπη.

Για μία ισχυρή προοδευτική φωνή της χώρας μας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

